

ITALIJANŠČINA KOT DRUGI JEZIK

POKLICNO IN STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja

Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja za dvojezično izvajanje na narodno mešanem območju Prekmurja

Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja

Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja za dvojezično izvajanje na narodno mešanem območju Prekmurja

Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja

Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja za dvojezično izvajanje na narodno mešanem območju Prekmurja

Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja

Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja za dvojezično izvajanje na narodno mešanem območju Prekmurja

Prilagojeni izobraževalni programi z enakovrednim izobrazbenim standardom

KATALOG ZNANJ Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: italijanščina kot drugi jezik

Nižje poklicno izobraževanje (130 ur)

Srednje poklicno izobraževanje (162 ur)

Srednje strokovno izobraževanje (258 ur)

Poklicno-tehniško izobraževanje (134 ur)

PRIPRILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

dr. Helena Bažec, Fakulteta za humanistične študije, UP, Alenka Ceglar, Gimnazija, elektro in pomorska šola Piran, dr. Maja Cergolj, OŠ Lucija, Anja Humar Korečič, OŠ Komen, Nataša Kabaj Bavdaž, Zavod RS za šolstvo, Pia Lešnik Bučar, Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana, dr. Metka Malčič, Fakulteta za humanistične študije, UP, dr. Darja Mertelj, Filozofska fakulteta, UL, Tea Race, Srednja ekonomsko-poslovna šola Koper, Kristina Stopar Jenišek, OŠ Ivana Roba Šempeter pri Gorici, Erika Strmeči Kapel, Srednja šola Izola, Andrejka Šavron, Srednja ekonomsko-poslovna šola Koper, Sonja Šuligoj, Srednja ekonomsko-poslovna šola Koper, Aleksandra Vatovec Zonta, OŠ in vrtec Ankaran, dr. Vesna Vojvoda Gorjan, OŠ Elvire Vatovec Prade, Udovič Suzana, OŠ Elvire Vatovec Prade, dr. Anja Zorman, Fakulteta za humanistične študije, UP.

JEZIKOVNI PREGLED: Valentin Logar

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/katalogi_znanja/2026/kz-dp-italijanscina-kot-drugi-tj-npi_spi_ssi_pti.pdf

CIP

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [241434883](#)

ISBN 978-961-03-0929-1 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje je na svoji 210. seji, dne 21. 3. 2025 določil Katalog znanj Italijanščina kot drugi jezik za izobraževalni program nižjega poklicnega izobraževanja, izobraževalni program srednjega poklicnega izobraževanja, izobraževalni program strokovnega izobraževanja, izobraževalni program poklicno-tehniškega izobraževanja.

Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje se je seznanil z didaktičnimi priporočili na 211. seji, dne 18. 4. 2025.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovno ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:

- Obvezno
- Izbirno
- Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti comnihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, externam quaspi dit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeepd quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

8 Nižje poklicno izobraževanje | Slovenščina

Številka strani,
program izobraževanja,
predmet

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

27. 2. 2025 /// 15:45

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comiscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Dijak
- » Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
 - » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupatu repeliam.
 - » **Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
 - » **Ut fuga. Nemperum fuga.**
 - » Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
 - » Omnim ut doluptur, quam consequ.
 - » *Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
 - » *Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupatu repeliam.*
 - » Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
 - » *Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

9 Nižje poklicno izobraževanje | Slovenščina

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikalne usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaborest quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

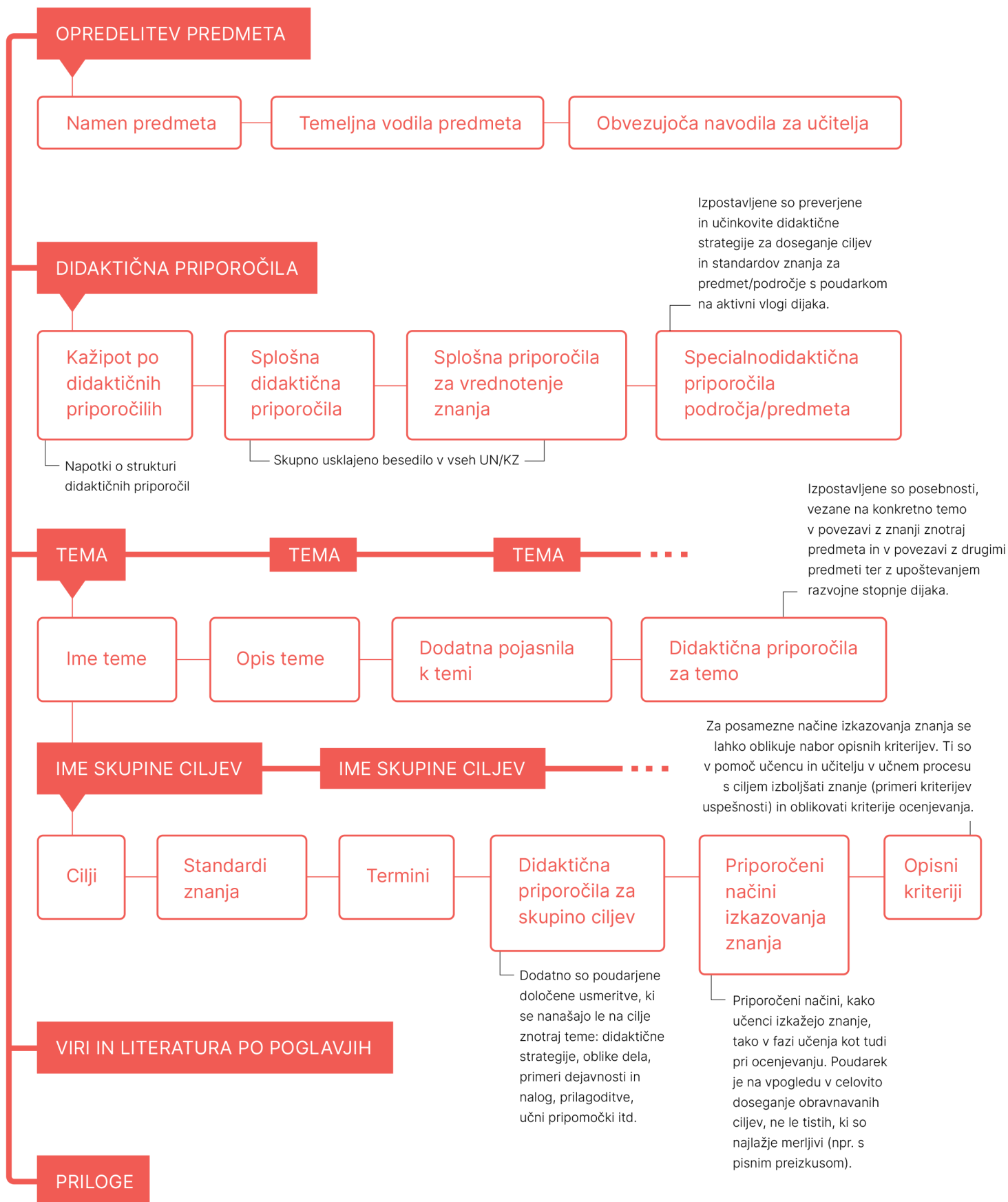
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA KATALOGA ZNANJ Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA.....	9	POSREDOVANJE	89
Namen predmeta.....	9	RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST	89
Temeljna vodila predmeta	10	RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST	89
Obvezujoča navodila za učitelje	10	SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI	90
DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	11	PRILOGE	91
Kažipot po didaktičnih priporočilih	11	Priloge po poglavjih.....	91
Splošna didaktična priporočila	12	Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta	91
Splošna priporočila za vrednotenje znanja	13		
Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta	15		
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	24		
SPREJEMANJE.....	25		
Razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva.....	27		
Bralno razumevanje.....	35		
TVORJENJE.....	42		
Ustno izražanje.....	43		
Pisno izražanje	49		
INTERAKCIJA	54		
Ustna interakcija	55		
Pisna interakcija.....	60		
Spletna interakcija	63		
POSREDOVANJE	65		
Posredovanje.....	66		
RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST.....	69		
Raznojezičnost in medkulturnost	70		
SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI	76		
Jezikovna zmožnost.....	77		
Sociolingvistična zmožnost.....	81		
Pragmatična zmožnost.....	83		
VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH.....	87		
Didaktična priporočila.....	87		
SPREJEMANJE.....	88		
TVORJENJE.....	88		
INTERAKCIJA	89		

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Hiter razvoj strokovnega znanja, nastajanje novih vrst poklicev in globalizacijski procesi zahtevajo znanje več jezikov, saj so le-ti ključni za uspešno sledenje razvojnim tokovom, mednarodno sodelovanje na poklicnem in strokovnem področju ter pridobivanje novih znanj. Na narodno mešanem območju slovenske Istre ima italijanščina status uradnega jezika, ker Ustava Republike Slovenije varuje in zagotavlja pravice avtohtone italijanske narodne skupnosti, posebni zakoni pa urejajo uresničevanje teh pravic. Na območju občin, kjer živi italijanska narodna skupnost, je italijanščina drugi jezik. Italijanska narodna skupnost uresničuje svoje pravice na področju izobraževanja v šolah z italijanskim učnim jezikom, izobraževanje za dvojezičnost pa je naloga šol s slovenskim učnim jezikom. Šolska zakonodaja določa, da se vsi učenci in dijaki v šolah s slovenskim učnim jezikom priobalnega območja učijo italijanščino kot drugi jezik.

Znanje italijanščine kot drugega jezika prinaša dijakom številne prednosti. Omogoča uspešno sodelovanje na poklicnem in strokovnem področju ter pridobivanje novih znanj. Spodbuja razvijanje večjezičnosti in medkulturnosti ter služi kot posrednik med osebami brez skupnega jezika. Italijanščina je pomembna za navezovanje in ohranjanje zasebnih stikov v obmejnem in mednarodnem prostoru ter za razumevanje italijanske, lastne in drugih kultur, prisotnih na tem območju, kar ustvarja pogoje za sobivanje, strokovni razvoj in učinkovito odzivanje na zaposlitvene priložnosti.

Pri pouku se dijaki usposablajo za govorne in pisne stike s pripadniki italijanske manjšine oziroma sosedskim narodom, za iskanje, pridobivanje in kritično vrednotenje informacij v italijanščini ter za mednarodno sodelovanje na poklicnem in strokovnem področju. Pouk je naravnan na življenjske, poklicne in strokovne situacije.

Pouk italijanščine se izvaja obvezno, v ločenih skupinah, po različnih programih, skladno z doseženo ravno sporazumevalne zmožnosti. Nadaljevalni program italijanščine kot drugi jezik vključuje dijake, ki so v osnovni šoli obiskovali obvezen program italijanščine kot drugi jezik, in dijake z drugih območij Slovenije z ustreznim predznanjem. Začetni program italijanščine vključuje dijake z območij, ki niso narodno mešana, ter dijake z narodno mešanih območij z manjšim predznanjem in se izvaja po programu drugi tuji jezik, ki ga opredeljuje Katalog znanja za drugi tuji jezik.

9 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Namen poučevanja in učenja italijanščine kot drugega jezika je razvijanje **celostne sporazumevalne zmožnosti**. Pri pouku jo razvijamo z izvajanjem sporazumevalnih jezikovnih **dejavnosti in strategij sprejemanja, tvorjenja, interakcije ter posredovanja**. Vsi sestavni deli sporazumevalne zmožnosti se med seboj prepletajo, so soodvisni in se največkrat razvijajo integrirano, obravnavajo in vrednotijo se uravnoteženo. Katalog znanj vsebuje šest tem – sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost – ter sporazumevalne jezikovne zmožnosti. Cilji in standardi izhajajo iz teh tem. Pri pouku se uresničujejo splošnoizobraževalni, poklicni oz. strokovni cilji in skupni cilji. **Skupni cilji** predstavljajo temeljna znanja, veščine in zmožnosti za sedanjost in prihodnost posameznika. Naš cilj je, da dijak razvija ključne spretnosti in pridobiva kakovostno znanje za uspešno življenje v kompleksnem in hitro spreminjajočem se svetu. Skupni cilji se lahko uresničujejo skozi predmetne učne cilje, učne vsebine ali pristope k poučevanju. Učitelj naj se seznani z vsemi skupnimi cilji, saj bo tako lahko razvijal in uresničeval tudi druge cilje ter podprl celostni razvoj dijakov. Pouk drugega jezika sledi najnovejšim spoznanjem didaktike tujega jezika in tujega jezika stroke, uporabnega jezikoslovja in pedagoško-psiholoških strok. Zato je pri pouku treba upoštevati dejavnike, ki lahko različno vplivajo na pouk drugega jezika. Naloge so osredinjene na dijaka in učenje ter mu omogočajo stik z avtentičnim jezikom, s splošnimi in poklicnimi/strokovnimi vsebinami, ga spodbujajo k reševanju osmišljenih, skupnih opravil, pri katerih pozornost ni ozko usmerjena samo v učenje jezikovnih struktur. Medpredmetno zasnovane dejavnosti, vključevanje skupnih ciljev ter projektno in problemsko zastavljene naloge dijaku omogočajo doseganje in izkazovanje celostnega, bolj kompleksnega in trajnega znanja.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Učitelj pri pouku ustvarja spodbudno učno okolje, pri čemer zasleduje cilj raznojezičnega govorca, ki se je sposoben sporazumevati na svojem poklicnem oz. strokovnem področju. Pri pouku v največji možni meri uporablja italijanščino v komunikaciji z dijaki.

Katalog znanj velja za pouk drugega jezika v programih nižjega poklicnega (NPI), srednjega poklicnega (SPI), srednjega strokovnega (SSI) in poklicno-tehniškega izobraževanja (PTI).

Predvidena raven standardov znanja ob zaključku programov NPI (130 ur) je **A1**, SPI (162 ur) je **A2**, ob zaključku SSI (258 ure) in PTI (134 ur) je **B1** (SEJO 2023). Na poklicni maturi je italijanščina kot drugi jezik maturitetni predmet, pričakovana raven znanja je **B1**.

10 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje kataloga znanj predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

» Razdelka *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje*

znanja vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrdt>) ter *Izhodišč za prenovo katalogov znanj za splošnoizobraževalne predmete v poklicnem in strokovnem izobraževanju* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/p64e0ud>) in je v vseh katalogih znanj enako.

» Razdelek *Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta* vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifične.

Katalog znanj posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

» Razdelka *Didaktična priporočila za temo* in *Didaktična priporočila za skupino ciljev* vsebujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti dijakov, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka *Priporočeni načini izkazovanja znanja* in *Opisni kriteriji*, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

11 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev kataloga znanj, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj dijakov prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi dijakom omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega dijaka, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » dijake aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » dijakom omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe dijakov;
- » dijakom postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri dijakih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov dijakov;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja dijakom omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);
- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);

12 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo dijake k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju, reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe dijakov v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela dijakov, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih dijakov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter dijakov iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki dijakom iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in v drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za dijake iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja dijakov skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju (ugotavljanje predznanja in znanja dijaka na vseh stopnjah učenja), kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega dijaka, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja dijakovo predznanje in ugotovitve

13 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek dijaka. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih dijakov ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako dijak dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;
- » spodbuja dijaka, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnani na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira dijakovo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » dijaka spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » dijaku sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj dijaku omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je dijak spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe dijaka, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v katalogu znanj določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljih v katalogu znanj in jih učitelj pri dijaku sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi dijaku. Če dijak v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja.

14 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi dijak izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

Avtorice specialnodidaktičnih priporočil za tuje jezike (od poglavja I do vključno poglavja VII):

Susanne Volčanšek, Silva Bratoš, Nadja Dobnik, Melita Lemut Bajec, Darja Mertelj, Andreja Retelj, Marjana Šifrar Kalan

Besedilo specialnodidaktičnih priporočil je bilo prirejeno za namen poučevanja drugega jezika v nižjem poklicnem, srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju. Dodano je bilo poglavje VIII. Umeščenost skupnih ciljev pri predmetu drugi jezik.

I. Sodobni vidiki učenja in poučevanja drugega in tujega jezika

Sodoben pouk drugega in tujega jezika omogoča kakovostno, trajno in uporabno znanje. Osnovan je na integrativnem kurikulumu, ki se udejanja prek timskega in medpredmetnega pouka, projektnih, problemskih, raziskovalnih in drugih oblik poučevanja. Interdisciplinarno delovanje vseh udeležениh na način povezovanja konceptov med predmeti in znotraj predmetov omogoča razvoj povezanega in celovitega znanja. Sodelovalne oblike pouka pomembno prispevajo h kakovosti medsebojnih odnosov, večji vključenosti in motivaciji sodelujočih, boljšemu znanju, razvoju mišljenja na višjih taksonomskih ravneh, zlasti veščin kritičnega mišljenja. Tak pouk je osredinjen na dijaka in učni proces ter upošteva dijakovo osebnost, predznanje, zanimanja, učni stil in vrednote ter tako pomembno razvija veščine vseživljenjskega učenja.

Za učinkovito učenje drugega in tujega jezika je nujno razumevanje in upoštevanje koncepta raznojezičnosti, ki v ospredje postavlja posameznika in jezike, ki jih ima ta na voljo, saj, kot je poudarjeno v Skupnem evropskem jezikovnem okvirju (Svet Evrope, 2011, str. 8), raznojezičnost »ni le vsota čim bolj popolne jezikovne zmožnosti v posameznih tujih jezikih, ampak je celovit posameznikov jezikovni repertoar, sestavljen tudi iz najmanjših jezikovnih drobcev posameznih jezikov«. V tem smislu je domet pojma raznojezičnosti veliko širši, saj predpostavlja sporazumevalno zmožnost, ki zajema celotno znanje in izkušnje z jeziki, pri čemer se ti medsebojno prepletajo in drug na drugega vplivajo. Zato je raznojezičnost predvsem prvi pogoj za uspešno sporazumevanje z ljudmi iz drugih kulturnih in jezikovnih okolij.

15 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

II. Raznolikost pristopov

Pouk drugega in tujega jezika izhaja iz načel komunikacijskega pristopa, ki dijaka opremlja s sporazumevalnimi zmožnostmi za smiselno rabo jezika v raznolikih avtentičnih situacijah in podpira učenje učenja. Najpomembnejše značilnosti komunikacijskega pristopa so:

- » razvoj vseh sporazumevalnih zmožnosti, ne samo slovnične in poznavanja besedišča,
- » osredotočenost na vsebino in ne samo na jezikovno obliko,
- » poudarek na tekočnosti, napake so sestavni del učnega procesa,
- » spodbujanje celostnega učenja jezika s poudarkom na raziskovanju in aktivnem sodelovanju v avtentičnih in za dijaka smiselnih situacijah,
- » na dijaka in učenje osredinjen pouk, ki izhaja iz dijakovega znanja ter sledi njegovim potrebam in interesom,
- » vloga učitelja kot spodbujevalca in usmerjevalca učnega procesa.

Pri pouku drugega in tujih jezikov je smiselno uporabiti kombinacijo različnih pristopov in metod, vendar je pri tem nujno upoštevati starostno stopnjo dijakov in njihove potrebe, cilje pouka ter druge dejavnike. Poučevanje drugega in tujega jezika naj bo predvsem **osmišljeno** in **kontekstualizirano**, posnema naj **avtentično rabo jezika** in ima jasen komunikacijski namen. Med različnimi pristopi velja izpostaviti CLIL (ang. Content and Language Integrated Learning), ki predpostavlja vsebinsko in jezikovno integriran pouk, pri katerem poučevanje tujega jezika povezujemo z vsebino drugih predmetov. Zaradi vse večje razdrobljenosti vsebin je povezovanje predmetov način, kako dijake najučinkoviteje pripraviti na večplastnost življenja, ki od njih pričakuje zmožnost povezovanja idej in učinkovitega reševanja problemov. Tak način poučevanja sloni na analitičnem, sintetičnem in kritičnem mišljenju. Omogoča bolj avtentičen učni proces, terja intenzivnejše in globlje povezave med disciplinami oz. šolskimi predmeti ter tako vzgaja razgledanega posameznika, sposobnega razumevanja različnih pogledov. Tako dijake spodbujamo k samostojnosti, prevzemanju odgovornosti za učenje in razvijanju samoregulacije, ki jih opremi s spretnostmi za načrtovanje, spremljanje in nadzor nad lastnim učenjem. Z vnašanjem elementov medkulturnosti in večjezičnosti pa razvijamo razumevanje in medsebojno spoštovanje različnih kultur, običajev in vrednot ter dijake spodbujamo k razmišljanju o lastni kulturi in kulturnih razlikah.

Pri vsem tem je ključno ustrezno načrtovanje pouka, ki poleg izvedbe vključuje tudi sprotno spremljanje dosežkov in napredka kot tudi preverjanje in ocenjevanje znanja. Učitelj načrtuje tudi rabo ustreznih podpornih strategij, diferenciranih dejavnosti in gradiv, ki podpirajo doseganje jasno načrtovanih jezikovnih in drugih ciljev. Pri tem je poudarek na ravnovesju med tekočnostjo, jezikovno pravilnostjo in ustreznostjo. Učitelj kot razmišljujoči praktik svoje delo ves čas evalvira in posledično po potrebi ustrezno spreminja, posodablja in izboljšuje.

16 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

Pri pouku, osredinjenem na dijaka in učenje, učitelj dijakom predstavi čim več različnih učnih strategij, s katerimi se bodo dijaki bolj samostojno in učinkovito učili drugi ali tuji jezik pri pouku, jih uporabljali pri materinščini in drugih šolskih predmetih kot tudi v zunajšolskih okoljih. Poznavanje in izbira učnih strategij dijakom pomagata razumeti učne cilje in načine njihovega doseganja ter optimizirata organizacijo in čas učenja.

Vključevanje učnih strategij naj bo načrtno integrirano v pouk. Učitelj naj dijakom razloži njihovo vlogo, vendar mora razlaga strategij izhajati iz konkretnih nalog oz. iz konteksta. Strategije naj bodo raznolike in naj spodbujajo različne miselne procese. Če učitelj spodbuja in vključuje npr. jezikovne strategije, ki vključujejo raznolike in zahtevnejše miselne procese, kot so parafraziranje, primerjanje, povzemanje, kleščanje, iskanje ključnih informacij, navajanje primerov, sodelovanje v interakciji ipd., in se ne osredotoča le na mehanske spominske strategije, se bo to odražalo na načinu učenja dijakov.

Poleg neposrednih strategij (spominske, kognitivne, komunikacijske ali kompenzacijske) mora učitelj vključevati tudi posredne strategije (metakognitivne, čustvene, družabne), s katerimi se načrtuje in vrednoti učenje, uravnava čustva, motivacijo in odnos do učenja ter išče stike za večjo izpostavljenost in interakcijo v drugem in tujem jeziku. Ključni cilj razvijanja učnih strategij je avtonomnost dijakov.

III. Dejavniki, ki vplivajo na učenje in dosežke pri drugem in tujem jeziku

Med najpomembnejše dejavnike, ki vplivajo na učenje in dosežke pri drugem in tujem jeziku, uvrščamo motivacijo za učenje drugega in tujega jezika, ki pa je tesno povezana s stališči do drugega ali tujega jezika. Ta so razmeroma trajna in pozitivno ali negativno vplivajo na dijakovo dožemanje jezika in učenja ter se v času šolanja lahko spreminjajo. Zato je smiselno, da učitelji poznajo dejavnike in razloge, ki vplivajo na oblikovanje učenčevih stališč, kot so npr. vloga družine, vrstnikov, okolja, učiteljev, vrednot, medijev ipd. Poznajo pa tudi načine za spodbujanje pozitivnih stališč oz. preseganje negativnih v povezavi z doseganjem ciljev pouka.

Motivacija vključuje razloge za učenje drugega in tujega jezika in obsega vse, kar daje pobude za učenje, usmerja učenje in določa njegovo intenzivnost, trajanje in kakovost. Dijake lahko poganja integrativna motivacija (tj. globoko osebno zanimanje za predmet učenja, poistovetenje s kulturo, iz katere jezik prihaja) ali instrumentalna motivacija, ki se nanaša na praktične razloge za učenje jezika, kot so pohvala, dobra ocena, uporabnost jezika zunaj šole in za nadaljnje izobraževanje in poklic. Če učitelj razume, kaj posameznega dijaka motivira, lahko uporabi učinkovite strategije za spodbujanje motivacije za učenje drugega in tujega jezika (jasni učni cilji, dinamična struktura učne ure, raznolike dejavnosti, kontekstualiziran pouk, različni učni pristopi in dejavnosti, sodelovalno učenje, dijak kot aktivni udeleženec v učnem procesu in soustvarjalec pouka, zavedanje lastnega učenja ipd.).

Na dijakovo motivacijo in stališča vplivajo:

- » dijakova predstava o sebi kot kompetentnem uporabniku jezika,
- » dijakove izkušnje z učenjem jezika,

17 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » učni pristopi in metode,
- » družbeno okolje, v katerem se jeziki poučujejo, in družbena vloga (status) določenega jezika v tem okolju,
- » starost in spol dijaka, raven obvladovanja jezika, jezikovna učljivost, osebnostne lastnosti, čas začetka učenja drugega ali tujega jezika idr.

Dijaki bodo bolj motivirani, če bo pouk tujega jezika osmišljen, jim bo v miselni izziv in bo od njih zahteval razmišljanje tudi na višjih taksonomskih ravneh. Tako učitelj kot dijak prispevata k pozitivnemu učnemu okolju in prav v tem obojestranskem prizadevanju nastaja motivacija.

IV. Diferenciacija in individualizacija

Dijaki vstopajo v jezikovno učilnico z različnim jezikovnim in kulturnim ozadjem, različnimi zmožnostmi, različnimi pristopi k učenju ter različnimi stališči in motivacijo za učenje drugega ali tujega jezika. Nujno je torej poskrbeti za kakovostni proces izobraževanja dijakov z raznolikimi zmožnostmi in potrebami, ob hkratnem zagotavljanju skrbi za vzpostavljanje ustrezne socialne klime. Če želimo, da dijaki kar najbolj napredujejo, je treba ustrezno prilagajati učni proces.

Pojem učne diferenciacije se pogosto povezuje z učno individualizacijo. Pri učni diferenciaciji gre predvsem za organizacijo pouka, s katero učitelj prilagaja poučevanje potrebam in zmožnostim posameznih dijakov, medtem ko je učna individualizacija v prvi vrsti didaktično načelo, ki predpostavlja upoštevanje značilnosti in zmožnosti dijakov, da je lahko vsakemu omogočen optimalni razvoj na vseh področjih. V procesu individualizacije je smiselno najprej prepoznati raznolike značilnosti dijakov, nato pa jim omogočiti, da sledijo osebnim zanimanjem in svojim močnim področjem.

Z izvajanjem načel diferenciranega poučevanja se učitelji lahko sistematično in dosledno odzivajo na razlike med dijaki, a pri tem zasledujejo uresničevanje vsebin učnega načrta. Pri diferenciaciji gre za poučevanje, osredotočeno na dijaka, saj temelji na predpostavki, da vsi dijaki ne doživljajo učenja na enak način. Poznati mora njihove prednosti in slabosti, učne strategije, učne stile, motivacijo za učenje jezika ipd.

Pouk diferenciramo in/ali individualiziramo na različne načine:

- » s prilagajanjem vsebine: npr. branje besedil na različnih ravneh zahtevnosti ali z dodatno podporo v obliki vizualnih pripomočkov.
- » s prilagajanjem procesa: npr. samostojno delo, delo v parih, skupinsko delo ipd.,
- » s prilagajanjem izdelkov: npr. predstavitev znanja lahko poteka v ustni ali pisni obliki,
- » s prilagajanjem učnega okolja, za katerega je značilna pozitivna razredna klima, ki temelji na učinkoviti razredni komunikaciji v drugem ali tujem jeziku in v katerem je vseskozi na voljo podpora v obliki dostopa do virov in drugih gradiv.

18 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

Učitelj pri načrtovanju upošteva vse dele učnega procesa in temu ustrezno prilagaja metode in oblike dela, ki bodo predvidevale aktivno vključevanje dijakov. Bolj ko učitelji poznajo značilnosti dijakov in razlike med njimi, bolje lahko prilagodijo pouk njihovim potrebam in zmožnostim.

V. Varno in spodbudno učno okolje

Učitelj in šola si prizadevata, da s kulturo nenasilja in sodelovanja ustvarjata spodbudno in varno učno okolje, ki dopušča sprejemanje izzivov, izražanje osebnega mnenja ter iskanje alternativnih rešitev, kar pomembno pripomore k vzgoji dijaka kot kritičnega misleca. Če želimo, da dijaki vstopajo v komunikacijo ter se neobremenjeno in sproščeno izražajo v tujem jeziku, je nujno zagotoviti okolje, ki napake pojmuje kot sestavni del učenja jezika. Tesnoba in strah pri učenju in rabi tujega jezika namreč delujeta zaviralno, saj negativno vplivata na spomin, kognitivne in komunikacijske zmožnosti. Po drugi strani spodbudno učno okolje pozitivno vpliva na samozavest za rabo drugega ali tujega jezika, željo po vključevanju v dejavnosti pri pouku drugega ali tujega jezika, odnos med dijakom in učiteljem, ki temelji na zaupanju, ter pozitivna stališča do jezikov in kultur. Prav zato je ključnega pomena učitelj, ki izkazuje navdušenje nad jezikom in spodbuja dijake k rabi drugega ali tujega jezika ter skrbi za spoštljivo povratno informacijo. Ne nazadnje, pomemben cilj pouka drugega in tujega jezika je zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja, ki upošteva različne materinščine in kulturna ozadja dijakov.

VII. Sporazumevalne vsebine

Vloga vsebin pri učenju drugega in tujega jezika je ključna, saj omogoča učenje v kontekstu in uporabo jezika kot orodja za doseganje sporazumevalnega namena. Dijaki lahko tako drugi in tuji jezik uporabljajo na avtentičen in smiselni način, kar jim omogoča, da spoznavajo svet okoli sebe in ob tem razvijajo jezikovne spretnosti in stališča ter vrednote.

Vsebine pri pouku drugega in tujega jezika v srednjih poklicnih in strokovnih programih so **splošnoizobraževalne** ter **poklicne oz. strokovne**.

Za doseganje pričakovane ravni znanja pri pouku drugega jezika priporočamo obravnavo naslednjih vsebin:

Splošnoizobraževalne vsebine:

- » osebna identiteta (gl. tudi SC-področje 3) in medosebni odnosi (gl. tudi SC podpodročje-3.3),
- » dom in bivanje,
- » izobraževanje, delo in poklic (gl. tudi SC-področja 5, 4, 3, 2),
- » prosti čas, razvedrilo in potovanja (gl. tudi SC-področja 5, 4, 3, 2),
- » zdravje in higiena (gl. tudi SC-področje 3),
- » hrana in pijača (gl. tudi SC-podpodročje 3.2.2),

19 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » izdelki in storitve,
- » promet, okolje in trajnostni razvoj (gl. tudi SC-področje 2) ,
- » jeziki in kulture (gl. tudi SC-področje 1),
- » mediji in sodobna tehnologija (gl. tudi SC-področje 4).

Poklicne in strokovne vsebine:

- » osnovno strokovno besedišče (npr. materiali, naprave, orodje, oprema, pripomočki in navodila, opis poklicnih dejavnosti, storitev, izdelkov, delovnih postopkov) (gl. tudi SC-področje 1),
- » osnovna znanja s področja poslovne komunikacije (npr. poizvedbe, pritožbe, ponudbe, življenjepis, prijave) (gl. tudi SC-področji 1 in 5),
- » digitalna tehnologija (npr. programska in strojna oprema, odgovorna raba svetovnega spleta, umetna inteligenca) (gl. tudi SC-področje 4),
- » varovanje okolja (npr. onesnaževanje, ravnanje z odpadki in nevarnimi snovmi, trajnostni razvoj) (gl. tudi SC-področje 2),
- » varnost na delovnem mestu (zaščitna sredstva, nevarne snovi, prva pomoč) (gl. tudi SC-področje 3),
- » razvoj tehnologije na posameznih strokovnih področjih (npr. vidne osebnosti s področja stroke, tehnološki dosežki, izumi, odkritja),
- » strokovna dokumentacija (npr. obrazci, poročila, načrti) (gl. tudi SC-področje 1).

Poklicne oz. strokovne vsebine se obravnavajo pri pouku drugega jezika kot razvijanje **italijanskega jezika stroke**. Pouk jezika stroke načrtujemo stopenjsko. Pri tem si na vsaki stopnji okvirno zastavimo cilje (Kač in drugi, 2007).

Na prvi stopnji vključimo poklicno obarvane teme, ki služijo bolj kot ozadje situacij in komunikacijskih nalog (npr. delovno okolje). Na drugi stopnji vključimo strokovne teme, ki vsebujejo več strokovnega besedišča, a so še razumljive tudi brez posebnega strokovnega znanja (npr. navodila za uporabo). Na tretji stopnji pa vključimo strokovna besedila, ki zahtevajo poznavanje stroke.

Izbrana strokovna besedila so po vsebini in vrsti za stroko reprezentativna in spodbujajo poklicno motivacijo. Obravnavajo teme, ki so uporabne za več sorodnih strokovnih področij hkrati, s čimer omogočimo večjo prehodnost med strokovnimi področji ter boljše prilagajanje trgu delovne sile (npr. vsakdanji materiali in njihove lastnosti, varstvo pri delu, zaščitna sredstva itd.).

V pouk drugega jezika je smiselno vključevati čim bolj avtentična gradiva (npr. novice, članki, intervjuji) in multimodalne vire (npr. avdio- in videoposnetke). Da bi dijaki lahko razumeli ta gradiva, je pomembno, da učitelj uporablja podporne strategije. Te so lahko verbalne (npr. vodena vprašanja ali parafraziranje), postopkovne (npr. določeno sosledje dejavnosti) ali

20 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

vključujejo uporabo različnih pripomočkov (npr. miselni vzorci, slovarji, spletni viri). Glej priponko Predlog vsebin.

VII. Umeščenost skupnih ciljev pri predmetu drugi jezik

Skupni cilji predstavljajo znanja, veščine in zmožnosti, ki so temeljni za uspešno delovanje posameznika v kompleksnih in hitro spreminjajočih se okoliščinah (gl. Ahačič in drugi, 2024). Uresničujejo se skozi predmetne učne cilje, učne vsebine ali pristope k poučevanju. Skupni cilji pri predmetu drugi jezik so umeščeni v predmetnih ciljih, sporazumevalnih vsebinah (tako splošnih kot poklicnih) ter specialnodidaktičnih priporočilih. Znotraj posamezne teme ali skupine ciljev je podrobneje razložena njihova umestitev v pouk.

Zaradi same narave predmeta drugi jezik je največ skupnih ciljev umeščenih v predmetne cilje s področja jezik, kultura, državljanstvo, še zlasti s podpodročja jezik, ter področja digitalne kompetentnosti. Ti vključeni skupni cilji poudarjajo pomen jezikovnih znanj, branja vseh vrst besedil ter strokovne pismenosti in s tem povezanega digitalnega komuniciranja oz. širše digitalne kompetentnosti, saj je jezik ključno orodje za posredovanje, iskanje in sprejemanje informacij. Poleg obeh že izpostavljenih področij so predvsem v povezavi s poklicnimi oz. poklicno-strokovnimi cilji navedeni tudi skupni cilji s področja podjetnosti ter zdravja in dobrobiti. Skupni cilji s področja trajnostnega razvoja pa se razvijajo in dosegajo v povezavi z obravnavanimi vsebinami pri pouku drugega tujega jezika.

Umeščenost skupnih ciljev v predmetne cilje je predstavljena v spodnjih preglednicah.

Skupne cilje s področja jezik, državljanstvo, kultura in umetnost kot del predmetnih ciljev razvijamo pri vseh temah v katalogu tako, da dijak:

Tema	Področje: jezik, državljanstvo, kultura in umetnost
Sprejemanje	bere raznolika, avtentična besedila (1.1.4.1); spoznava strokovno terminologijo (1.1.2.1); analizira in vrednoti vsebine besedil (1.1.4.1);
Tvorjenje	se ustno in pisno izraža v različnih besedilnih vrstah (1.1.1.1); uporablja ustrezno terminologijo tujega jezika stroke (1.1.2.2);
Interakcija	razvija spoštljivo, nenasilno komunikacijo (1.1.5.1);
Posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost	uporablja vse svoje jezikovno znanje, znanje prvega jezika, učnega in prvega tujega jezika ter znanje jezika stroke (posredovanje besedila) (1.1.3.2); uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega in prvega tujega jezika; zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpoznava podobnosti ter razlike med njimi (raznojezična zmožnost) (1.1.3.2); spoznava in primerja lastno kulturo z drugimi kulturami ter vzpostavlja odnos do njih (medkulturna zmožnost) (1.3.1.1);
Sporazumevalne jezikovne zmožnosti	uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega in prvega tujega jezika (1.1.3.2); se zaveda podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi slovarjev, prevajalnikov in drugih jezikovnih virov (1.1.3.1); spoznava strokovno terminologijo v drugem jeziku ter jo primerja s terminologijo v učnem jeziku ter v prvem tujem jeziku (1.1.2.1).

Skupne cilje s področja **digitalne kompetentnosti** (gl. DigComp 2.2, Vuorikari, in drugi, 2023) kot del predmetnih ciljev razvijamo pri dveh temah v katalogu tako, da dijak:

Tema	Področje: digitalna kompetentnost
Tvorjenje	pri pripravi ustnih in pisnih besedil razvija digitalne kompetence tako, da si lahko pomaga s podatki, informacijami in vsebinami v digitalnih okoljih in izboljšuje osebne strategije iskanja (4.1.1.1); spletna gradiva predhodno analizira, primerja ter vrednoti njegovo verodostojnost ter zanesljivost (4.1.2.1);
Interakcija	z uporabo različnih digitalnih tehnologij razvija zmožnost spletne interakcije (4.2.1.1) ter pri tem prilagaja svoje sporazumevanje pričakovanjem in pravilom, ki veljajo v določeni skupini (4.2.5.1).

21 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

Dejavnosti, ki dijakom omogočajo razvoj podjetnostne kompetence, temeljijo na ustvarjanju priložnosti za reševanje realnih problemov, sodelovanju in ustvarjalnem razmišljanju. Delo naj poteka v skupinah, kjer si dijaki razdelijo vloge in se učijo sodelovanja, komunikacije in mreženja. V čim večji meri so vključeni v proces prepoznavanja problema, priprave nabora možnih rešitev problema, izbire najbolj optimalne rešitve na temelju predhodno zastavljenih kriterijev, razvijanja možne rešitve. Pomembno je, da načrtujejo in upravljajo različne vire (npr. materialne, finančne, zunanje osebe kot vir znanja itd.). Učitelj naj jih spodbuja, da se učijo na podlagi izkušenj, reflektirajo svoje odločitve in evalvirajo rezultate. S takšnim pristopom bodo razvijali ustvarjalnost, odgovornost, prilagodljivost in sposobnost prenosa idej v prakso.

Dijak:

Tema	Področje: podjetnost
Interakcija	uporablja spoštljivo, nenasilno in učinkovito komunikacijo (5.2.4.3); sodeluje z različnimi posamezniki in skupinami (5.3.4.1) in pri tem aktivno uporablja svoje znanje (5.3.5.3);
Posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost	v vlogi medkulturnega posrednika v občutljivih situacijah uporablja strategije za reševanje nesporazumov na konstruktiven način (posredovanje pri sporazumevanju) (5.3.4.2); sodeluje in spodbuja druge v skupini pri reševanju izzivov (5.3.1.1).

Skupne cilje s področja zdravja in dobrobiti kot del predmetnih ciljev razvijamo pri eni temi v katalogu tako, da se dijak:

Tema	Področje: zdravje in dobrobit
Posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost	pri razvijanju medkulturne zmožnosti se zaveda in prepozna raznolikosti v ožjem in širšem okolju (3.1.1.2); pri razvijanju medkulturne zmožnosti zaveda in prepozna raznolikosti v ožjih (oddelek, vrstniki, družina) in širših okoljih (šola, lokalna skupnost, poklicno-strokovne skupnosti v drugih kulturah oz. državah) (3.3.1.2).

Skupne cilje s področja trajnostnega razvoja kot del predmetnih ciljev razvijamo pri temah: sprejemanje, tvorjenje, interakcija in posredovanja / medkulturnosti in skozi vsebine tako, da dijak:

TEMA	PODROČJE TRAJNOSTNI RAZVOJ
Sprejemanje	Vključen v predmetni cilj: kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem. (2.2.2.1) ob branju avtentičnih besedil in spremljanju avdiovizualnih posnetkov oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo v navezavi na svoje trenutne zmožnosti in družben položaj. ((2.1.1.1) ob branju avtentičnih besedil in spremljanju avdiovizualnih posnetkov spozna in upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja (2.1.2.1) ob branju avtentičnih besedil in spremljanju avdiovizualnih posnetkov spozna pomen celostnega pristopa k izbranemu problemu pristopa, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. (2.2.1.1) presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni (2.2.1.1) presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem (2.2.1.1)
Tvorjenje	Vključen v predmetni cilj: Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti. (2.3.1.2) Vključen v predmetni cilj: Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume in vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). (2.3.1.1) ustno in pisno oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo v navezavi na svoje trenutne zmožnosti in družben položaj. (2.1.1.1) ustno in pisno predstavi etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja. (2.1.2.1) ustno in pisno promovira naravo in razumevanje odgovornega odnosa do narave (2.1.3.1) ustno in pisno predstavi pomen celostnega pristopa k izbranemu problemu pristopa, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. (2.2.1.1) presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni (2.2.1.1)

22 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

	pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema - (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema) - in lastnosti reševanja - (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve - ter vpletenost deležnikov (2.2.3.1) ob upoštevanju demokratičnih načel vrednoti politike z vidika trajnostnosti in sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni in globalni ravni. (2.4.1.1)
Interakcija	Vključen v predmetni cilj: kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogojene z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem. (2.2.2.1) Vključen v predmetni cilj: Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi. (2.4.2.1) v preprosti razpravi oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo v navezavi na svoje trenutne zmožnosti in družben položaj. (2.1.1.1) v razgovoru prestavi razloge za upoštevanje etičnega načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja (2.1.2.1) v preprosti razpravi presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni (2.2.1.1)
Posredovanje	posreduje informacije, podane v jasnih, dobro strukturiranih informativnih besedil o povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo v navezavi na svoje trenutne zmožnosti in družben položaj (2.1.1.1)
Medkulturnost	Vključen v predmetni cilj: kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogojene z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem. (2.2.2.1) lastne vrednote in vrednote družbe trajnosti v navezavi na svoje trenutne zmožnosti in družben položaj. (2.1.1.1) se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni in politični ravni. (2.4.3.1)

*Upoštevati je treba raven znanja jezika in izobrazbeno smer.

SC (1.1.4.1) SC (1.1.2.1) SC (1.1.1.1) SC (1.1.2.1) SC (1.1.5.1) SC (1.1.3.2) SC (1.3.1.1) SC (1.1.3.1) SC (2.1.1.1) SC (2.1.2.1)
 SC (2.2.1.1) SC (2.1.3.1) SC (2.4.1.1) SC (3.1.1.2) SC (2.4.2.1) SC (2.3.1.1) SC (2.2.2.1) SC (3.3.1.2) SC (4.1.1.1) SC
 (4.1.2.1) SC (4.2.1.1) SC (4.2.5.1) SC (5.2.4.3) SC (5.3.1.1) SC (5.3.4.1) SC (5.3.4.2)

23 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SPREJEMANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Pri temi sprejemanje gre za razumevanje govornih in pisnih besedil ter avdiovizualnega gradiva v standardnem jeziku. Dijak pri razumevanju ustnega izražanja sprejema in procesira govorno besedilo, v živo ali posneto, ki ga tvori ena ali več oseb. Pri vidnem sprejemanju (branju in gledanju neverbalnih elementov besedila) sprejema, procesira in skuša razumeti pisna besedila. Pri razumevanju avdiovizualnega gradiva gleda avdiovizualne posnetke ter uporablja multimedije s podnapisi ali brez njih, sinhronizacijo ali brez nje. Pri tem bogati svoj jezikovni repertoar, ki vključuje besedišče in jezikovne strukture, ki so ustrezne za sporazumevalne potrebe na opredeljeni ravni. S strategijami sprejemanja prepozna in razvija tudi zavedanje o družbenih normah vljudnega sporazumevanja. Vsebina besedil je splošna oz. povezana s **poklicem oz. stroko**, za katero se dijak izobražuje.

Pri razvijanju sprejemniških strategij se vsebinsko omejimo na področja, ki so navedena v priponki, v razdelku **Didaktična priporočila**.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju sprejemanja naj učitelj dijakom ponudi raznolika in avtentična besedila. Vsebina teh besedil naj bo splošna in poklicna ter povezana s poklicem in stroko, za katero se dijaki izobražujejo. Tako spoznavajo strokovno terminologijo (SC 1.1.2.1) in se učijo analizirati ter vrednotiti vsebino besedil (SC 1.1.4.1).

Učitelj omogoča dijakom čim večji jezikovni vnos s pomočjo besedil in gradiv ter z uporabo drugega jezika kot sredstva komunikacije v razredu. Dijaki z različnimi dejavnostmi pred sprejemanjem, med njim in po njem hkrati razvijajo in uporabljajo tudi strategije sprejemanja.

Strategije sprejemanja vključujejo:

Prepoznavanje sporočilnih signalov in sklepanje:

- » uporaba ilustracij, oblikovanosti, naslovov, podnaslovov, položaja v besedilu,
- » sklepanje iz sobesedila in okoliščin (dijaki sklepajo o pomenu neznane besede iz preprostega sobesedila),
- » uporaba jezikovnih opor, od števil do lastnih imen, od besedilnih korenov, predpon do obrazil, časovnih in logičnih povezovalcev,

25 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » uporaba avdiovizualnih opor (dijaki sklepajo o pomenu neznane besede, besednih zvez oziroma situacije na podlagi vidnega in slišnega v videoposnetku).

Pri izboru besedil za sprejemanje upoštevamo, da so besedila:

- » avtentična s prilagoditvami glede na jezikovno znanje in poznavanje vsebine,
- » po dolžini in zahtevnosti prilagojena ravni izobraževanja,
- » z vsebino, ki je lahko splošna in strokovna oziroma povezana s poklicem, za katerega se dijaki izobražujejo,
- » z vsebino, ki je za dijake uporabna,
- » z osnovnim besediščem, ki vsebuje osnovne jezikovne strukture za predvideno raven.
(1.1.2.1) (1.1.4.1)

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Pri razvijanju sprejemanja naj učitelj dijakom ponudi raznolika in avtentična besedila. Vsebina le-teh naj bo splošna in poklicna ter povezana s poklicem in stroko, za katero se dijaki izobražujejo. Tako dijaki spoznajo strokovno terminologijo (SC 1.1.2.1) in se učijo analizirati ter vrednotiti vsebino besedil (SC 1.1.4.1). Ob spremljanju avdiovizualnih posnetkov ocenijo povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo v navezavi na lastne trenutne zmožnosti in družbeni položaj (SC 2.1.1.1), upoštevajo etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja (SC 2.1.2.1), spoznajo pomen celostnega pristopa k izbranemu problemu pristopa, pri čemer upoštevajo povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika (SC 2.2.1.1).

Učitelj omogoča dijakom čim večji jezikovni vnos s pomočjo besedil in gradiv ter z uporabo drugega jezika kot sredstva komunikacije v razredu. Dijaki z različnimi dejavnostmi pred sprejemanjem, med njim in po njem hkrati razvijajo in uporabljajo tudi strategije sprejemanja.
(1.1.2.1) (1.1.4.1) (2.1.1.1) (2.1.2.1) (2.2.1.1)

Strategije sprejemanja vključujejo:

Prepoznavanje sporočilnih signalov in sklepanje:

- » uporaba ilustracij, oblikovanosti, naslovov, podnaslovov, položaja v besedilu,
- » sklepanje iz sobesedila in okoliščin (dijaki sklepajo o pomenu neznane besede iz preprostega sobesedila),
- » uporaba jezikovnih opor, od številke do lastnih imen, od besedilnih korenov, predpon do obrazil, časovnih in logičnih povezovalcev,
- » uporaba avdiovizualnih opor (dijaki sklepajo o pomenu neznane besede, besednih zvez oziroma situacije na podlagi vidnega in slišnega v videoposnetku).

Pri izboru besedil za sprejemanje upoštevamo, da so besedila:

26 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » avtentična s prilagoditvami glede na jezikovno znanje in poznavanje vsebine,
- » po dolžini in zahtevnosti prilagojena ravni izobraževanja,
- » z vsebino, ki je lahko splošna in strokovna oziroma povezana s poklicem, za katerega se dijaki izobražujejo,
- » z vsebino, ki je za dijake uporabna,
- » z osnovnim besediščem, ki vsebuje osnovne jezikovne strukture za predvideno raven.

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Dijak:

O: razvija zmožnost razumevanja govorjenih besedil in avdiovizualnega gradiva z znanimi splošnimi ter **poklicnimi/strokovnimi** vsebinami (npr. kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju). Pri tem razvija in uporablja strategije sprejemanja ter spoznava strokovno terminologijo.

SC (1.1.2.1 | 2.2.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

NPI

RAVEN A1, MINIMALNI STANDARD

V govorjenih besedilih in avdiovizualnih gradivih, ki so izgovorjena jasno, počasi, razločno ter v preprostem jeziku, z znanimi splošnimi in **poklicnimi/strokovnimi** vsebinami:

- prepozna nekatere posamezne informacije, v obliki posamičnih besed ter tudi kratke izjave z osnovnimi podatki;
- prepozna posamezne besede, zelo preprosta navodila, osnovne informacije, pogosto rabljene besede s pomočjo slikovnih informacij;
- iz kratkih posnetkov o znanih, vsakdanjih temah razbere osnovne informacije, če so posredovane zelo počasi in jasno.

RAVEN A1, STANDARD

V govorjenih besedilih in avdiovizualnih gradivih, ki so izgovorjena jasno, počasi, razločno ter v preprostem jeziku, z znanimi splošnimi in **poklicnimi/strokovnimi** vsebinami:

- razbere posamezne informacije, najpogosteje v obliki posamičnih besed, ter tudi kratke izjave z osnovnimi podatki;
- prepozna posamezne besede, kratka navodila, informacije v kratkih in preprostih besedilih z znanimi temami;
- iz kratkih posnetkov o znanih, vsakdanjih temah razbere osnovne informacije.

27 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

SPI

RAVEN A2, MINIMALNI STANDARD	RAVEN A2, STANDARD
V govornjenih besedilih in avdiovizualnih gradivih, ki so izgovorjena jasno, počasi, razločno ter v preprostem jeziku, z znanimi splošnimi in poklicnimi/strokovnimi vsebinami: • razbere temo pogovora, če je izražanje počasno in jasno, ter ožji nabor ključnih informacij; • razume jasna, kratka in preprosta opozorila, kar dokaže s smiselnim odzivom; • odgovori na vprašanja; • izlušči bistvo prikaza ali predstavitve, če je izražanje počasno in jasno, podano v preprostem jeziku; • izlušči osnovni nabor informacij, če je izražanje jasno, počasno in razločno; • sledi kratkim in preprostim navodilom za vsakodnevne dejavnosti in objavam, ki so posredovana jasno in počasi.	V govornjenih besedilih in avdiovizualnih gradivih, ki so izgovorjena jasno, počasi, razločno ter v preprostem jeziku, z znanimi splošnimi in poklicnimi/strokovnimi vsebinami: • razbere temo pogovora in ključne informacije (prek razumevanja fraz in drugih izrazov); • odgovori na vprašanja; • izlušči razloge za strinjanje ali nestrinjanje v poslušani razpravi in argumente za in proti, če je izražanje jasno, počasno in razločno; • izlušči temo prikaza ali predstavitve o znani ali predvidljivi temi, v preprostem jeziku in vizualno podprto (npr. drsnice itd.) in širši nabor informacij, če je izražanje jasno, počasno in razločno; • izlušči glavno misel jasno oblikovanih sporočil in objav; • sledi navodilom in javnim objavam v standardnem jeziku, ki se nanašajo na vsakodnevne dejavnosti, rutinska opravila in naloge.

SSI / PTI

RAVEN B1, MINIMALNI STANDARD	RAVEN B1, STANDARD
V govornjenih besedilih in avdiovizualnih gradivih, ki so izgovorjena jasno, počasi, razločno ter v standardnem jeziku, z znanimi splošnimi in poklicnimi/strokovnimi vsebinami: • razbere temo pogovora in razbere bistvene informacije; • prepozna, če se udeleženci razprave strinjajo ali ne; • sledi javnim obvestilom in raznim navodilom, če so posredovana jasno in počasi; • razume preprosta, vizualno podprta, govornjena besedila z znanimi, konkretnimi temami; • izlušči sporočilo avdiovizualnih posnetkov o znanih vsakodnevnih temah, če je posredovano jasno in počasi.	V govornjenih besedilih in avdiovizualnih gradivih, ki so izgovorjena jasno, počasi, razločno ter v standardnem jeziku, z znanimi splošnimi in poklicnimi/strokovnimi vsebinami: • razbere večino pogovora med drugimi govorniki v jasnem jeziku in izlušči bistvene podatke (temo razprave, argumente za in proti ter razloge za strinjanje ali nestrinjanje); • prepozna osnovne kretnje nebesednega sporazumevanja; • sledi javnim obvestilom, navodilom, npr. za uporabo pripomočkov; • sledi predstavitvi ali predavanju (vizualno podprto), ki je povezano z interesi mladostnikov ali z družbeno aktualnimi temami; • razbere časovno zaporedje navedenih dogodkov in ostale vrste pomenskih odnosov v besedilu; • razume vsebino vidnega/povedanega (globalno in posamične informacije), prepozna stališča in namene govornika.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Poslušanje je ključna sprejemniška dejavnost, pri kateri poslušalec sprejema in procesira govorno besedilo, ki ga tvori eden ali več govorcev. Pri učenju drugega jezika je poudarek na razvijanju govorne in slušne zmožnosti. Dejavnosti razumevanja ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva dijakom omogočajo razumevanje avtentičnega, na začetku učenja prirejenega govora, ki ga učitelj posreduje v živo ali prek zvočnega/avdiovizualnega zapisa. S sprejemanjem besedil in gradiva, ki je povezano z dijakovim poklicnim oz. strokovnim področjem, spoznava tudi strokovno terminologijo in hkrati tako razvija skupni cilj s področja jezika.

28 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

Dejavnosti pri razumevanju ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva

Od začetnih kratkih preprostih govorjenih besedil prehajamo na nekoliko daljša in zahtevnejša, ki so za dijake uporabna. Vsebine besedil so splošne in opisujejo njihovo ožje okolje in vsakdan ter poklicne in strokovne situacije, povezane s poklicem, za katerega se dijaki izobražujejo. Dijaki morajo imeti možnost poslušati govorjeno besedilo večkrat. Za uspešno sprejemanje vsebine jih usmerjamo z dejavnostmi pred poslušanjem, med njim in po njem.

Priporočila za izbiro gradiva:

- » uporaba različnih zvočnih in videoposnetkov,
- » besedila naj bodo prilagojena ravni dijakov.

Lastnosti govorjenih besedil:

- » *dolžina*: kratka in po potrebi prilagojena,
- » *jasnost*: jasno strukturirana, z omejenim številom govorcev (2–3),
- » *jezik*: standardna različica italijanščine, govor je počasen in razločen,
- » *vsebina*: znane in razumljive teme z osebnega in družbenega področja dijakov,
- » *podpora*: bogata nebesedna podpora (govorica telesa, mimika, slike),
- » *ponavljanje*: večkratno poslušanje z dodatnimi pojasnili in prilagoditvami,
- » *odziv*: nebesedni in besedni odziv (kratek v italijanščini, daljši lahko v slovenščini).

Dejavnosti pred poslušanjem:

- » usmerjen pogovor o temi besedila,
- » priprava miselnih vzorcev,
- » predstavitev slikovnega gradiva in slovarja neznanih izrazov,
- » napoved besedilne vrste in posredovanje splošnih podatkov o besedilu,
- » posredovanje ključnih stavkov besedila v nepravilnem zaporedju za razvrščanje,
- » preverjanje dosedanjega poznavanja teme s pomočjo vprašanj in izpolnjevanja razpredelnic s podatki,
- » seznanitev z nalogo, ki jo bodo dijaki reševali med poslušanjem.

Dejavnosti med poslušanjem in po njem:

- » prepoznavanje besedila (vrsta, tema, kraj, čas, osebe),
- » reševanje nalog z nebesednim odzivom (izpolnjevanje preglednic, obkroževanje, sledenje besedilu na sliki, dopolnjevanje slike),

29 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » reševanje nalog z ustnim ali pisnim odzivom (vprašanja izbirnega, odprtega in alternativnega tipa, zapisovanje podatkov v tabelo, izpolnjevanje obrazcev, opis poteka dogajanja, dopolnjevanje besedila, povezovanje delov besedila, urejanje besedila glede na časovno zaporedje),
- » igra vlog: dijaki izberejo vlogo in nadaljujejo pogovor po ustavitvi posnetka,
- » napovedovanje nadaljevanja besedila in preverjanje ustreznosti,
- » povezovanje delov besedila in urejanje glede na časovno zaporedje,
- » interpretiranje delov besedila (tema, kraj, čas, odnosi, razpoloženje),
- » analiza slovničnih in besedilnih sestavin.

Dejavnosti po poslušanju:

- » spodbujanje ustvarjalnega odzivanja na besedilo,
- » združevanje pridobljenih informacij v slušno sestavljenko,
- » izražanje stališč in občutij ter povezovanje vsebine z izkušnjami,
- » izvajanje igre vlog in oblikovanje vprašanj ter odgovorov,
- » izbiranje ustreznega naslova besedilu,
- » ugotavljanje značaja govorca na podlagi razpoloženja, tona in barve glasu,
- » ustvarjanje besedil (intervju, dramatizacija zgodbe, opis oseb),
- » oblikovanje vprašalnikov in mnenj o predstavljeni problematiki.

Dijak s sprejemanjem besedil in gradiva, povezanega z njegovim bodočim poklicem, spoznava strokovno terminologijo, kar prispeva k razvoju skupnega cilja s področja jezika. Umeščenost strokovne terminologije drugih predmetov je opredeljena kot razvijanje tujega jezika stroke v poglavju Specialnodidaktična priporočila za tuje jezike. SC (1.1.2.1) SC (2.1.1.1) SC (2.1.2.1) SC (2.2.1.1) SC (2.2.2.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak pokaže razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva z govornim in pisnim odzivom ter na druge načine. Priporočeni načini izkazovanja znanja omogočajo čim večjo raznolikost in avtentičnost oblik preverjanja in ocenjevanja. Dijak naj ima možnost izbire različnih dejavnosti, s katerimi lahko z raznolikimi izdelki pokaže svoje razumevanje.

Primeri izdelkov:

- » raznolika pisna besedila (zapis obnove ali povzetka, izpisani ključni podatki iz besedila, odgovori na vprašanja ipd.),

30 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » zvočni in videoposnetki govora (govorne predstavitve, govorni nastop),
- » dramatizacija,
- » poustvarjalna besedila (intervju z osebo iz sprejetega besedila, nadaljevanje zgodbe, predstavitev oseb, narobe pravljica/zgodbe itd.),
- » izdelki, ki so nastali na podlagi slišanih navodil (jedi po receptu, skica ali načrta, strip).

Preverjanje razumevanja ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva:

Razumevanje ustnega izražanja preverjamo ustno, pisno in na druge načine. Na začetku učenja je odziv lahko tudi v slovenščini oziroma v dijakovem prvem jeziku. Pri ustnem preverjanju dijak pokaže svoje razumevanje poslušanega in/ali videnega besedila tako, da odgovori na vprašanja o besedilu, sodeluje v pogovoru o besedilu ali obnavlja besedilo. Pri pisnem preverjanju dijak rešuje naloge, ki zahtevajo nebesedni odziv (npr. označevanje, razvrščanje, urejanje, slikanje ipd.), kratek besedni odziv (zapisovanje posameznega podatka/besede ali podajanje kratkega odgovora) ali daljši govorni ali pisni odziv (odprta vprašanja o besedilu, dopolnjevanje z besedami iz nabora).

Možni tipi nalog za preverjanje razumevanja ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva:

Naloge zaprtega tipa / naloge izbirnega tipa:

- » naloge alternativnega tipa (da/ne; prav/narobe),
- » naloge izbirnega tipa z več možnimi izbirami,
- » naloge povezovanja in razvrščanja (slika-slika; slika-beseda, besedna zveza, stavek; stavek-stavek; povezovanje parov; naslov-besedilo),
- » naloge dopolnjevanja in kratkih odgovorov z naborom ali brez nabora,
- » naloge podčrtovanja, obkroževanja,
- » naloge dopolnjevanja kratkih odgovorov.

Naloge polodprtega tipa:

- » zapis kratkega odgovora,
- » podvprašanja, ki so med seboj odvisna ali ne, iztočnice.

Drugi načini preverjanja:

- » **ustvarjanje vizualnih predstavitev:** dijaki lahko pripravijo plakate, diagrame ali infografike, ki povzemajo ključne informacije iz poslušanega gradiva (spodbujanje vizualnega razumevanja in kreativnosti),
- » **uporaba digitalnih orodij:** interaktivne naloge, kot so kvizi, digitalne miselne vzorce ali spletne predstavitve,

31 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » **sodelovanje v skupinskih projektih:** skupinsko delo na projektih in predstavitev spodbuja sodelovanje, komunikacijo in poglobljeno razumevanje teme (priprava skupinske predstavitve ali projekta, ki temelji na poslušanem gradivu),
- » **izdelava multimedijskih vsebin:** dijaki lahko ustvarijo videoprojekte, podcast epizode ali druge multimedijske vsebine, ki povzemajo in analizirajo poslušano gradivo,
- » **organizacija debat in diskusij:** debatiranje in diskusije na podlagi poslušanega gradiva spodbujajo kritično mišljenje in zmožnost argumentiranja,
- » **ustvarjanje interaktivnih zgodb:** dijaki lahko pripravijo interaktivne zgodbe ali scenarije, kjer se poslušano gradivo uporablja kot osnova za nadaljnje ustvarjanje,
- » **uporaba simulacij in iger:** simulacije in igre, ki temeljijo na poslušanem gradivu,
- » **pisanje refleksij:** pisanje preprostih refleksij o poslušanem gradivu,
- » **izdelava časovnih trakov:** dijaki lahko ustvarijo časovne trakove, ki prikazujejo zaporedje dogodkov ali razvoj idej iz poslušanega gradiva,
- » **ustvarjanje stripov ali ilustracij:** dijaki lahko pripravijo stripe ali ilustracije, ki vizualno prikazujejo ključne točke poslušanega gradiva.

OPISNI KRITERIJI

Pri preverjanju razumevanja ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva je poudarek na razumevanju bistva besedila in gradiva. Dijak izlušči zahtevane informacije, zna slediti dogajanju in pri tem uporablja slušne strategije.

Koncepti pri izboru kriterijev za vrednotenje zmožnosti sprejemanja so:

- » vrsta besedila, avdiovizualnega gradiva,
- » dolžina besedil,
- » način posredovanja (počasno, razločno, s premori),
- » jezikovna zahtevnost,
- » zahtevnost besedišča,
- » vsebina besedila,
- » besedila, podprta z vizualnim gradivom.

Pri pripravi opisnih kriterijev za razumevanje ustnega izražanja si lahko pomagamo z naslednjimi kriteriji

Dijak:

Raven A1:

32 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » razume preprosta navodila in osnovne informacije, če so podane počasi in jasno ter podprte z vizualnimi pripomočki;
- » izlušči osnovne informacije in preproste podatke;
- » sledi preprostim vsakdanjim in poklicnim pogovorom, če so podani počasi in jasno;
- » uporablja vizualne pripomočke in ponavljanja za boljše razumevanje.

Raven A2:

- » razume preprosta navodila in osnovne informacije v znanih kontekstih, če so podane jasno in počasi;
- » izlušči ključne informacije iz preprostih pogovorov in navodil;
- » sledi pogovorom o znanih temah, vključno s poklicnimi, če so podani jasno in počasi;
- » uporablja kontekst in ponavljanja za boljše razumevanje.

Raven B1:

- » razume glavne točke jasnega standardnega govora o znanih temah, s katerimi se redno srečuje v šoli, prostem času, na poklicnem področju itd.;
- » izlušči podrobnejše informacije in glavne točke iz pogovorov in navodil;
- » sledi pogovorom o znanih temah, vključno s poklicnimi, in razume glavne točke ter podrobnosti;
- » uporablja kontekst, predhodno znanje in logične povezave za boljše razumevanje.

Razumevanje avdiovizualnega gradiva

Dijak:

Raven A1:

- » sledi preprostim in kratkim videoposnetkom, ki so povezani z vsakdanjim in poklicnim življenjem, če so podprti z vizualnimi elementi;
- » izlušči osnovne informacije in preproste podatke iz videoposnetkov;
- » sledi preprostim zgodbam in dogajanjem v videoposnetkih, vključno s poklicnimi, če so podani počasi in jasno;
- » uporablja vizualne pripomočke in ponavljanja za boljše razumevanje.

Raven A2:

- » sledi preprostim videoposnetkom in televizijskim programom, ki so povezani z vsakdanjim življenjem in so podprti z vizualnimi elementi;
- » izlušči ključne informacije iz preprostih videoposnetkov in televizijskih programov;

33 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » sledi zgodbam in dogajanjem v videoposnetkih, vključno s poklicnimi, če so podani jasno in počasi;
- » uporablja kontekst in vizualne elemente za boljše razumevanje.

Raven B1:

- » sledi televizijskim programom in filmom, če jezik ni preveč zapleten in je tema relativno znana;
- » izlušči podrobnejše informacije in glavne točke iz televizijskih programov in filmov;
- » sledi zgodbam in dogajanjem v televizijskih programih in filmih, vključno s poklicnimi vsebinami, in razume glavne točke ter podrobnosti;
- » uporablja kontekst, predhodno znanje, logične povezave in vizualne elemente za boljše razumevanje.

34 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Dijak:

O: razvija zmožnost bralnega razumevanja besedil z znanimi splošnimi in **poklicnimi/strokovnimi** vsebinami. Pri tem razvija in uporablja bralne strategije ter si pomaga z različnimi viri, klasičnimi pripomočki ter digitalnimi orodji. Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju;

SC (1.1.4.1 | 2.2.2.1)

I: razvija zmožnost bralnega razumevanja književnih besedil. Pri tem spoznava italijansko kulturo in umetnost.

SC (1.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

NPI

RAVEN A1, MINIMALNI STANDARD

V zelo kratkih, preprostih in konkretnih besedilih v tiskani obliki, poslanih po družbenih medijih ali elektronski pošti, napisanih v jeziku, v katerem prevladujejo pogosti vsakdanji izrazi, z znanimi splošnimi in **poklicnimi/strokovnimi** vsebinami:

- razbere sporočilo;
- izlušči glavno misel;
- poišče ožji izbor osnovnih podatkov, pri čemer si pomaga s prepoznavanjem najpogostejše rabljenih besed in osnovnih fraz.

RAVEN A1, STANDARD

V kratkih in preprostih besedilih v tiskani obliki, poslanih po družbenih medijih ali elektronski pošti, napisanih v jeziku, v katerem prevladujejo pogosti vsakdanji izrazi, z znanimi splošnimi in **poklicnimi/strokovnimi** vsebinami:

- razbere sporočilo;
- izlušči glavno misel;
- poišče glavne informacije.

SPI

RAVEN A2, MINIMALNI STANDARD

V kratkih, preprostih in konkretnih besedilih s splošnimi ter **poklicnimi/strokovnimi** vsebinami:

- izlušči glavno temo;
- poišče osnovne podatke/informacije;
- izlušči vsakdanje znake in obvestila na javnih mestih;
- razume vsakdanja ponavljajoča se navodila in predpise ob podpori vizualnega gradiva.

RAVEN A2, STANDARD

V nezapletenih, stvarnih, jasno strukturiranih besedilih, zapisanih v jasnem standardnem jeziku, s splošnimi ter **poklicnimi/strokovnimi** vsebinami:

- razbere temo, namen, sporočilo in vodilno misel;
- poišče podatke/informacije o osebah, kraju in času dogajanja;
- razume predpise na javnih mestih, ki so izraženi v preprostem jeziku, navodila za uporabo osnovnih življenjskih pripomočkov, če so pomembni koraki ilustrirani.

SSI /PTI

RAVEN B1, MINIMALNI STANDARD

V kratkih, preprostih in konkretnih besedilih s splošnimi ter **poklicnimi/strokovnimi** vsebinami:

RAVEN 1, STANDARD

V jasno strukturiranih besedilih, zapisanih v standardnem jeziku, s splošnimi ter **poklicnimi/strokovnimi** vsebinami:

35 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

• izlušči sporočilo osebnega pisma, e-sporočila ali objave; • se orientira v besedilih in razume specifične predvidljive podatke v različnih preprostih pisnih gradivih; • razume znake in obvestila na javnih mestih in rubrike v obrazcih; • razume jasno izražena preprosta navodila za uporabo opreme ali pripomočkov; • poišče specifične podatke v preprostejših pisnih gradivih; • izlušči glavne točke kratkih besedil o vsakdanjih temah; • povzame bistvo kratke zgodbe, če je napisana jasno in v dovolj preprostem jeziku.	• izlušči sporočilo osebnega pisma, e-sporočila ali objave; • se orientira v besedilih in razume večino pomembnih podatkov/informacij v različnih pisnih gradivih; • sledi navodilom na embalaži izdelkov za vsakdanjo rabo in navodilom za uporabo opreme ali pripomočkov; • razume večino varnostnih navodil; • prepozna glavne poudarke in utemeljitve v srednje zahtevnih besedilih o temah na svojem interesnem področju ali družbeno aktualnih temah; • povzame bistvo književnega besedila z jasno oblikovano zgodbo v srednje zahtevnem jeziku (opise, zaporedja, utemeljevanja, izražena čustva in stališča, ter sporočilnost besedila).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri branju dijak kot bralec sprejema in procesira pisno besedilo. Naloga učitelja je posredovanje različnih bralnih strategij, na podlagi katerih dijak razume prebrano besedilo po pomenskih sklopih.

Dijak izbira različne bralne strategije na podlagi načrtovanega cilja:

- » prebere posamezne sklope besed in jih združuje v smiselne celote;
- » prebere besedilo, da izlušči temeljno sporočilo;
- » prebere besedilo, da razume podrobnosti;
- » natančneje prebere dele besedila, da poišče podrobne podatke;
- » preleti besedilo in ga uvršča glede na namen in uporabnost.

Dijak bere krajša besedila s splošnimi in poklicnimi vsebinami ter književna besedila. Besedila so napisana v standardnem jeziku. Vsebina je obravnavana pri pouku, je konkretna, občasno tudi nekoliko bolj abstraktna. Dijak razume pomembne informacije v krajših besedilih, ki jih srečuje v vsakodnevem in poklicnem življenju in so napisana v preprostem jeziku. Primerna besedila so npr. sporočilo, opis, napis, jedilnik, urnik, navodilo, obvestilo, opozorilo, pismo, prospekt, članek in krajša književna besedila, npr. strip, zgodba, dramsko besedilo, odlomek iz daljšega besedila, pesem. Z usvajanjem bralnih strategij, spoznavanjem različnih vrst besedil, tako splošnih kot poklicno obarvanih, dijak uresničuje tudi skupni cilj s področja jezika (SC (1.1.4.1)). Pri usvajanju in uporabi bralnih strategij dijak izhaja iz že usvojenega znanja, pridobljenega pri pouku slovenščine (HYPERLINK "<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/i7oyjtt>" razvijanje bralne pismenosti) (HYPERLINK "<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/h23yh98>" besediloslovje) in prvega tujega jezika (HYPERLINK "<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/18o8t0t>" bralno razumevanje).

Vključena naj bodo tudi besedila, ki se nanašajo na trajnostni razvoj.* Ob branju avtentičnih besedil oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo v navezavi na svoje

36 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

trenutne zmožnosti in družben položaj. (2.1.1.1), spozna pomen celostnega pristopa k izbranemu problemu pristopa, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. (2.2.1.1)

*Upoštevati je treba raven znanja jezika in izobrazbeno smer. (2.1.1.1) (2.2.1.1)

Priporočila za branje in razumevanje različnih zvrsti izvirnega besedila

Uporaba pripomočkov

- » dvojezični ali enojezični (elektronski) slovarji,
- » ilustracije in drugi vizualni pripomočki.

Delo z besedilom razdelimo na tri etape.

Dejavnosti pred branjem

- » napoved dejavnosti glede na besedilno vrsto in raven znanja jezika,
- » predstavitev besedila z že usvojenimi sestavinami podobnega besedila in besedišča,
- » obravnava besedila v pogovoru z dijaki in členitev v miselni vzorec,
- » posredovanje ključnih izrazov besedila, lahko tudi v obliki testa izbirnega tipa,
- » spodbujanje dijakov k oblikovanju besedila na podlagi ponazoril (fotografije, risbe, sheme),
- » posredovanje slikovnega gradiva, povezanega s tematiko besedila,
- » umestitev besedila v kontekst in priklic vsebine podobnega besedila v slovenščini,
- » učitelj vodi pogovor o besedilu, s katerim zbudimo zanimanje in aktiviramo izkušnje dijakov,
- » dijaki na podlagi miselnega vzorca, slikovnega gradiva in ključnih besed ugibajo o vsebini besedila.

Dejavnosti med branjem:

- » uvajanje strategij za hitrejšo razumevanje besedil kljub neznanim besedam,
- » uporaba ilustracij, besed in besednih zvez, ki so skupne več jezikom, datumi, številke, imena krajev in oseb, ključne in ponavljajoče se besede,
- » prenos jezikovnih znanj iz materinščine,
- » dijak izlušči pomen besedila iz sobesedila na podlagi sestave besed, prejšnjega znanja ali slik (dedukcija),
- » odgovarjanje na vprašanja izbirnega in odprtega tipa,
- » povezovanje slikovnega gradiva in delov besedila v celoto (indukcija),
- » urejanje odstavkov ali povedi v logičnem zaporedju,

37 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » dopolnjevanje besedila (naslov, povedi, manjkajoči izrazi),
- » interpretacija navodil (recepti, navodila za uporabo),
- » zapisovanje opornih točk (tabele, ključne besede, povedi),
- » primerjava dveh ali več besedil, iskanje nasprotij in skupnih točk,
- » povezovanje besedil med seboj (primerjava v slovenščini in drugem jeziku),
- » sprejemanje odločitev in reševanje problemov,
- » prepoznavanje besedilnih vrst, tem, naslovnika, ciljev besedila,
- » prepoznavanje slogovne zaznamovanosti, odnosov med piscem in naslovnikom, funkcij besedila (zahteva, zahvala).

Dejavnosti po branju:

- » spodbujanje izražanja vtisov, občutij, mnenj in odnosa do prebranega besedila,
- » uporaba besedil za naloge iz poznavanja in rabe jezika ter utrjevanje besedišča,
- » dijak odgovori na vprašanja, izbira med pravnimi in napačnimi trditvami,
- » urejanje pomešanih delov besedila,
- » razlaga besedila (interpretacija),
- » povzemanje besedila,
- » izražanje mnenja o besedilu,
- » spreminjanje besedila (npr. intervju z igro vlog),
- » pisanje besedila v drugem času (jezikovna komponenta).

Lastnosti besedil za bralno razumevanje:

- » kratka (2–3 odstavki), prilagojena in poenostavljena,
- » jasno strukturirana, napisana v standardni različici italijanščine,
- » konkretna vsebina, pogosto rabljeno besedišče, preproste slovnične strukture.

Vrste besedil:

- » razlage in navodila za razredne in druge dejavnosti,
- » dialogi, opisi (dogajanj, oseb, živali, stvari, prostora, kraja),
- » priložnostna besedila (čestitka, voščilo, vabilo, razglednica),
- » obvestila, pesmi (poezija, petje), osebna pisma, poročila,
- » pravila, navodila (za uporabo preprostih naprav ali izdelavo stvari),

38 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » pravljice, programi prireditev, razglasi, recepti, reklamna sporočila,
- » šale, različni sporedi, urniki, zgodbe, basni, filmi.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak bralno razumevanje pisnih besedil pokaže z govornim ali pisnim odzivom (lahko tudi v slovenščini).

Bralno razumevanje preverjamo z naslednjimi tipi nalog:

- » izbirni tip: izbira med več možnostmi (besed, slik, odgovorov),
- » alternativni tip: prav-narobe,
- » tip povezovanja: slika-beseda, številka-beseda, beseda-beseda, vprašanje-odgovor, naslov-del besedila, poved v jeziku 1-poved v jeziku 2,
- » tip dopolnjevanja: besed v danem obrazcu ali k dani sliki, začetku stavka,
- » tip razvrščanja: pravilni vrstni red delov besedila,
- » odgovori na vprašanja: kratki odgovori na vprašanja,
- » obnova/povzetek: pisanje obnove ali povzetka besedila,
- » komentar: pisanje komentarja o besedilu,
- » izdelava miselnega vzorca: priprava miselnega vzorca na podlagi prebranega besedila.

Priporočeni načini izkazovanja znanja omogočajo čim večjo raznolikost in avtentičnost oblik preverjanja in ocenjevanja. Dijak naj ima možnost izbire različnih dejavnosti, s katerimi lahko z raznolikimi izdelki pokaže svoje razumevanje.

Primeri izdelkov:

- » raznolika pisna besedila (zapis obnove ali povzetka, izpisani ključni podatki iz besedila, odgovori na vprašanja ipd.),
- » zvočni in videoposnetki govora (govorne predstavitve, govorni nastop),
- » dramatizacija,
- » poustvarjalna besedila (intervju z osebo iz sprejetega besedila, nadaljevanje zgodbe, predstavitev oseb, narobe pravljica/zgodbe itd.),
- » naloge, ki so nastale na osnovi pisnih navodil (priprava jedi po receptu, priprava skice ali načrta, priprava stripa),
- » ustvarjalni izdelki, ki so nastali na podlagi prebranega besedila (kviz o vsebini besedila, slovarček, strip ali slikanica, plakat, poster, prospekt, oglas, knjižica z obnovo besedila, križanka, intervju z osebami v besedilu, predstavitev posameznih delov besedila s pantomimo,

39 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

tiralice za osebe v besedilu, besedilo iz druge perspektive (druge osebe, drugi čas ali kraj), zvočna uprizoritev besedila, fotoroman, slikovni kolaž, pismo avtorju, besedilni kolaž, stenski časopis ipd.).

OPISNI KRITERIJI

Pri preverjanju bralnega razumevanja je poudarek na razumevanju bistva besedila, znati najti določene informacije, znati slediti dogajanju, znati uporabljati bralne strategije.

Dijak:

- » prepozna vrsto besedila;
- » prepozna bistvo sporočila v besedilu;
- » razume osnovno besedišče na izbrano vsebino;
- » sledi dogajanju v besedilu;
- » poišče določene podatke.

Pri pripravi opisnih kriterijev za bralno razumevanje, si lahko pomagamo z naslednjimi kriteriji

Raven A1:

- » prepozna osnovne vrste besedil, kot so sporočila, opisi, napisi, jedilniki, urniki, navodila, obvestila, opozorila, pisma;
- » razume osnovno sporočilo v kratkih in preprostih besedilih;
- » sledi preprostim zgodbam in dogajanjem v besedilih;
- » poišče osnovne podatke, kot so imena, številke in preprosti podatki;
- » besedila so poznana, vključno s poklicno strokovnimi besedili. Besedišče in slovnične strukture so osnovne.

Raven A2:

- » prepozna različne vrste besedil, kot so sporočila, opisi, napisi, jedilniki, urniki, navodila, obvestila, opozorila, pisma, prospekti, članki;
- » razume osnovno sporočilo v preprostih besedilih in sledi glavnim točkam;
- » sledi dogajanju v besedilih, vključno s poklicnimi vsebinami;
- » poišče ključne podatke iz preprostih besedil;
- » besedila so s splošnimi in poklicnimi vsebinami. Besedišče in slovnične strukture so osnovne, širi se obseg.

Raven B1:

40 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » prepozna različne vrste besedil, vključno z argumentativnimi besedili;
- » razume glavne točke in bistvo sporočila v besedilih;
- » sledi dogajanju in razume glavne točke ter podrobnosti v besedilih;
- » poišče podrobnejše podatke in glavne zaključke;
- » besedila so krajša in daljša književna besedila in besedila s konkretno vsebino, ki jo dijak pozna, vključno s poklicno-strokovnimi besedili. Besedišče in slovnične strukture so osnovne, širi se obseg.

41 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

TVORJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tvorjenje vključuje govorno in pisno izražanje. Pri tej temi gre za tvorjenje govornih besedil, ki so namenjena enemu ali več poslušalcem, in pisnih besedil, namenjenih znanemu ali nepoznanemu naslovniku. Dijak svojo govorno zmožnost razvija pri glasnem branju, poročanju, opisovanju, razlaganju, pripovedovanju, utemeljevanju, igri vlog, spontanemu govorjenju, izražanju stališč. Dijakova pisna zmožnost se kaže pri tvorjenju raznovrstnih besedilnih vrst (opisovalnih, pripovedovalnih, razlagalnih, usmerjevalnih, obveščevalnih, utemeljevalnih).

Obe vrsti izražanja se razvijata stopenjsko od povezovanja posameznih besed v povedi do tvorjenja besedil, od preprostejših do kompleksnejših.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju zmožnosti tvorjenja dijak širi znanje o strokovnih besedilih in različnih vrstah besedil ter razvija digitalne kompetence. Dijak se ustno in pisno izraža v različnih besedilnih vrstah (SC 1.1.1.1) in pri tem uporablja ustrezno terminologijo italijanskega jezika stroke (SC 1.1.2.2). Pouk italijanskega jezika se zato povezuje s poukom strokovnoteoretičnih predmetov ali s poklicno vsebino.

Pri pripravi ustnih in pisnih besedil dijak razvija digitalne kompetence z uporabo podatkov, informacij in vsebin v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja (SC 4.1.1.1). Spletna gradiva predhodno analizira, primerja ter vrednoti njihovo verodostojnost in zanesljivost (SC 4.1.2.1).

SC (1.1.1.1) SC (1.1.2.1) SC (4.1.2.1)

Učitelj se samostojno odloči, kako bo predstavil določeno digitalno kompetenco in s katerimi dejavnostmi bo pomagal dijakom, da jo razvijejo (<https://aplikacija.un.zrss.si/api/link/qdfrqn>).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Tvorjenje je temeljna jezikovna dejavnost, ki vključuje tako ustno kot pisno izražanje. Pri poučevanju tvorjenja je pomembno, da dijaki razvijajo zmožnost uporabe jezika v različnih kontekstih, pri čemer se osredotočajo na sporočilnost, vsebino in funkcijsko ustreznost. Cilj je

42 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

razvijati dijakove zmožnosti za tvorjenje besedil, ki so prilagojena njihovim neposrednim potrebam in vsakdanjim ali poklicnim izkušnjam.

Pri tvorjenju imajo dijaki priložnost izboljšati kakovost formalnega in neformalnega izražanja v skladu z ustaljenimi normami obravnavanih besedilnih vrst. Razvijajo zmožnost uporabe ustreznih jezikovnih sredstev na ravni besedila in spoznavajo zakonitosti zgradbe besedil, kot sta kohezivnost in koherenca. Pri tem nadgrajujejo strategije tvorjenja, kot so načrtovanje, izvedba (nadomeščanje/kompenziranje), (samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje.

Učitelj poleg vsebine in sporočilnosti spremlja, preverja in vrednoti dijakovo zmožnost za učinkovito ustno in pisno izražanje, ki med drugim vključuje fonološki nadzor (izgovarjava in intonacija), tekočnost, pravopis, obseg, nabor in nadzor besedišča, register in funkcionalno rabo jezika.

Dijak svojo govorno zmožnost razvija pri glasnem branju, poročanju, opisovanju, razlaganju, pripovedovanju, utemeljevanju, igri vlog, spontanemu govorjenju in izražanju stališč. Dijakova pisna zmožnost se kaže pri tvorjenju raznovrstnih besedilnih vrst, kot so opisovalna, pripovedovalna, razlagalna, usmerjevalna, obveščevalna in utemeljevalna besedila. Obe vrsti izražanja se razvijata stopenjsko, od povezovanja posameznih besed v povedi do tvorjenja besedil, od preprostejših do kompleksnejših.

Dijaki so aktivno vključeni v učenje in sodelovanje, kar spodbuja njihovo odgovornost za lastno učenje. Uporaba digitalnih orodij podpira pridobivanje informacij, razvijanje razumevanja pojmov ter spremljanje in vrednotenje znanja. Raznolike didaktične strategije, kot so projektni, problemski, raziskovalni in eksperimentalni pouk, omogočajo učinkovito učenje skozi praktične izkušnje.

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Dijak:

O: razvija splošno ustno izražanje in zmožnost nastopanja, pri čemer nadgrajuje strategije tvorjenja, ki mu omogočajo oblikovanje govornih besedil, povezanih z njegovim vsakdanjim življenjem, splošnimi temami ali **poklicnim/strokovnim** področjem. Ustno se izraža z ustrezno terminologijo jezika stroke. Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti. Pri pripravi na ustno tvorjena besedila uporablja gradivo v digitalnem okolju, ga analizira, primerja ter vrednoti njegovo verodostojnost ter zanesljivost.

SC (1.1.1.1 | 4.1.1.1 | 1.1.2.2 | 2.3.1.2)

43 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

NPI

RAVEN A1, MINIMALNI STANDARD

Splošno in **poklicno/strokovno**:

- s pomočjo iztočnic tvori preproste, opise o ljudeh in krajih;
- v kratkih, razumljivih stavkih poimenuje poklice, izdelke ali storitve, prepozna nekaj osnovnih korakov delovnega postopka s svojega poklicnega področja (oprema, naprave), našteje nekaj pripomočkov za varno delovno okolje.

RAVEN A1, STANDARD

Splošno in **poklicno/strokovno**:

- s pomočjo iztočnic tvori preproste opise in predstavitev o vsakodnevnih dejavnostih in znanih temah, pri čemer smiselno izrazi zaporedje dogodkov;
- razmeroma jasno, s pomočjo različnih virov in orodij poimenuje poklice, izdelke ali storitve, prepozna korake osnovnih delovnih postopkov s svojega poklicnega področja, našteje pripomočke za varno delovno okolje.

SPI

RAVEN A2, MINIMALNI STANDARD

Splošno in **poklicno/strokovno**:

- tvori preproste, večinoma krajše opise o ljudeh in krajih;
- vodeno obnovi kratko neumetnostno besedilo, predstavi izbrane osebe in dogajanje;
- v razumljivih, preprostih in kratkih stavkih predstavi poklic, izdelke ali storitve ipd. s pomočjo različnih virov in orodij.

RAVEN A2, STANDARD

Splošno in **poklicno/strokovno**:

- tvori preproste opise in predstavitev o vsakodnevnih dejavnostih, znanih temah ter pri tem smiselno ubesedi zaporedje dogodkov;
- obnovi krajše neumetnostno besedilo, predstavi glavne osebe, odnose med njimi in dogajanje;
- razmeroma jasno, tekoče predstavi poklic, izdelke ali storitve; opiše korake osnovnih delovnih postopkov s svojega poklicnega področja ipd. s pomočjo različnih virov in orodij.

SSI/PTI

RAVEN B1, MINIMALNI STANDARD

Splošno in **poklicno/strokovno**:

- preprosto opiše ali predstavi različne teme, povezane z interesnimi področji mladostnika in družbeno aktualnimi pojavi. Nize preprostih fraz in povedi poveže v smiselno zaporedje;
- pove, kaj mu je pri čem všeč in kaj ne, to utemelji in navede primere. Predstavi problem ali pojav;
- s pomočjo zastavljenih vprašanj obnovi vsebino književnega dela, opiše glavne like in izrazi svoje vtise;
- preprosto predstavi svoje izdelke ali storitve (primerja z drugimi izdelki ali storitvami), vodeno razižče in predstavi temo s strokovnega področja, opiše korake osnovnih delovnih postopkov s svojega poklicnega področja, preprosto opiše varovanje sebe in okolja, okvirno predstavi poklicno idejo ali problema ob pomoči učitelja, različnih virov in orodij.

RAVEN B1, STANDARD

Splošno in **poklicno/strokovno**:

- predstavi, opiše in povzema vsebine, povezane z interesnimi področji mladostnika in družbeno aktualnimi pojavi, ki jih podkrepi s konkretnimi primeri. Odgovori na zastavljena vprašanja in navede relevantne podatke;
- izrazi vtise, občutja o doživetju, posreduje izkušnje, kritično presojo, pojasni različne vidike problema in predlaga rešitev;
- obnovi vsebino književnega dela, predstavi glavne like in odnose med njimi ter kraj in čas dogajanja. Posreduje vtise o književnem delu;
- predstavi svoje izdelke ali storitve (primerja z drugimi izdelki ali storitvami), razižče in predstavi temo s strokovnega področja, opiše korake osnovnih delovnih postopkov s svojega poklicnega področja, opiše varovanje sebe in okolja, pojasni bistvo neke poklicne ideje ali problema, ob pomoči različnih virov in orodij.

44 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učitelj načrtuje dejavnosti za razvijanje ustnega izražanja. V pripravi na pouk pripravi gradivo (tematski sklopi, iztočnice), določi cilje, ki naj bi jih dijak dosegel, ter umesti dejavnosti ustnega izražanja v učni proces ali jih predvidi kot samostojne (ali projektne) naloge.

Vrste nalog in dejavnosti:

- » naloge so lahko vodene, z opornimi točkami. Dijak se izraža v živo, s pomočjo telefona in drugih naprav;
- » sporazumevalne dejavnosti so lahko krajše (npr. krajši opis, predstavitev razredna komunikacija) ali daljše (npr. predstavitev ali izmenjava mnenj o članku, intervjuju ali dokumentarnem filmu).

Učitelj pri vodenju dejavnosti (delo v dvojicah, v skupini):

- » skrbi za sproščeno, prijateljsko vzdušje in spodbuja sodelovanje med učenci;
- » usklajuje zahtevnost naloge z individualnimi oziroma skupinskimi potrebami učencev;
- » izmenjuje dejavnosti in skrbi za pestrost pouka;
- » diferencira naloge in jih prilagaja posameznim dijakom;
- » spodbuja glasno branje, nastopanje pred sošolci in podaja povratno informacijo;
- » spodbuja samovrednotenje dosežkov in samostojno popravljanje napak.

Dijak svojo govorno zmožnost razvija pri:

- » glasnemu branju, poročanju, opisovanju, razlaganju, pripovedovanju, igri vlog, spontanem govorjenju, petju, izražanju stališč;
- » uporabi različnih formatov za daljše vloge, kot so opisi, anekdote, predstavitve ali intervjuji;
- » uporabi pripomočkov, kot so zapiski ali predstavitve;
- » vključitvi različnih žanrov, kot so pripovedovanje zgodb, opisovanje, argumentiranje.

Strokovno poklicne vsebine:

- » dijak tvori besedila s poklicnega tematskega področja, kot so predstavitve poklicnih nalog, opisovanje delovnih procesov, intervjuji z osebami iz stroke;
- » uporablja strokovno besedišče in terminologijo, povezano s poklicnim področjem dijaka;
- » priprava na izvedbo simulacij poklicnih situacij, kot so sestanki, predstavitve projektov, pogovori s strankami.

Pri pripravi ustnih besedil si dijak pomaga z uporabo digitalnih virov in tako razvija lastno digitalno kompetentnost. Za lažje načrtovanje dejavnosti za razvoj digitalne kompetence

45 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

brskanja, iskanja in filtriranja podatkov, informacij in vsebin gl. [DigComp 2.2](#), kjer so opisi znanj, spretnosti in stališč za vključeno digitalno kompetenco 1.1.

Za načrtovanje dejavnosti za razvijanje digitalne kompetence analiziranja, primerjanja in vrednotenja verodostojnosti in zanesljivosti podatkov in informacij v digitalnih okoljih gl. [DigComp 2.2](#), kjer so opisi znanj, spretnosti in stališč za vključeno digitalno kompetenco 1.2.

Cilje trajnostnega razvoja dijak razvija, tako da ustno oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo v navezavi na svoje trenutne zmožnosti in družben položaj (2.1.1.1), predstavi etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja (npr. hitra moda) (2.1.2.1), promovira naravo in razumevanje odgovornega odnosa do narave (npr. naravni parki) (2.1.3.1), presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni (npr. Misli globalno, deluj lokalno) (2.2.1.1).

SC (2.1.1.1) SC (2.1.2.1) SC (2.1.3.1) SC (2.2.1.1) SC (4.1.2.1) SC (4.1.1.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak lahko znanje in spretnosti ustnega izražanja izkazuje na različne načine, kot so kratke predstavitve, govorni nastopi, lastni videoposnetki in opisovanje slikovnih iztočnic. Tako se lahko:

- » odziva na učiteljeve (ne)jezikovne spodbude;
- » ubesedi slikovne spodbude;
- » prevzema vloge, simulira in igra kratke (vodene) dialoge;
- » odgovarja na vprašanja.

Vsebina mora biti znana in povezana z dijakovim vsakdanjim življenjem ter poklicno ali strokovno usmeritvijo. Vrednotenje znanja naj bo tako sprotno kot končno, s poudarkom na sprotnem vrednotenju dijakovega napredka. To omogoča dijaku samorefleksijo in boljše razumevanje končne ocene izdelka.

Dijaki:

- » pripravijo in izvedejo kratke predstavitve na teme, povezane z njihovim vsakdanjim življenjem ali poklicnim področjem;
- » izvajajo govorne nastope pred sošolci, kjer predstavijo določeno temo ali projekt;
- » ustvarijo videoposnetke, v katerih predstavijo določeno temo, poklicno situacijo ali projekt;
- » opisujejo slike ali fotografije, povezane s poklicnimi situacijami ali vsakdanjim življenjem;
- » sodelujejo v simulacijah poklicnih situacij, kot so sestanki, predstavitve projektov, pogovori s strankami;

46 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » izvajajo intervjuje z osebami iz stroke ali sošolci, kjer uporabljajo strokovno besedišče in terminologijo.

OPISNI KRITERIJI

Pri vrednotenju ustnega izražanja upoštevamo:

- » jezikovni razpon (bogastvo in ustrezno rabo besedišča, ustreznost glede na sporočilni namen, ustvarjalnost in iznajdljivost v novih situacijah),
- » fonologijo (izgovarjavo in gladkost govora),
- » samostojnost in jasnost izražanja misli (vsebinska natančnost),
- » jezikovno pravilnost (slovnično pravilnost in zgradbo stavka),
- » tekočnost.

Pri pripravi opisnih kriterijev za ustno izražanje, si lahko pomagamo z naslednjimi kriteriji:

Dijak:

Raven A1:

- » uporabi preproste fraze in stavke za opis sebe, svojega doma, ljudi, ki jih pozna, ter osnovnih poklicnih dejavnosti;
- » sodeluje v preprostem pogovoru, če sogovornik govori počasi in jasno ter je pripravljen pomagati;
- » predstavi osnovne informacije o sebi, svojem življenju in poklicu z uporabo preprostih stavkov.

Raven A2:

- » uporabi preproste fraze in stavke za opis vsakdanjih dejavnosti, okolja, ljudi in osnovnih poklicnih nalog;
- » sodeluje v preprostih in rutinskih pogovorih o znanih temah, vključno s poklicnimi, izmenjuje informacije o vsakdanjih in poklicnih zadevah;
- » predstavi osnovne informacije o znanih temah, dejavnostih in poklicnih situacijah, uporablja preproste povezovalne besede za povezovanje stavkov.

Raven B1:

- » jasno in podrobno opisuje izkušnje, dogodke in poklicne situacije. Poda razloge in razlage za svoja mnenja in načrte;
- » sodeluje v pogovorih o znanih temah, vključno s poklicnimi, izraža in podpira svoja mnenja;
- » pripravi preprosto povezano besedilo na teme, ki so mu znane ali ga zanimajo, vključno s poklicnimi, ter opiše izkušnje in dogodke.

47 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

48 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Dijak:

O: razvija pisno izražanje in usvaja strategije tvorjenja neuradnih in uradnih besedil, ustvarjalnega pisanja in tvorjenja besedil s splošnimi in **poklicnimi/strokovnimi** vsebinami. Na podlagi znanja vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). Pri pripravi pisnih besedil išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja. Uporabljeno digitalno gradivo analizira, primerja in vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.

SC (1.1.1.1 | 1.1.2.2 | 4.1.1.1 | 4.1.2.1 | 2.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

NPI

RAVEN A1, MINIMALNI STANDARD	RAVEN A1, STANDARD
Splošno in poklicno/strokovno : - tvori kratek in zelo preprost opis na znano temo s pomočjo iztočnic ali vprašanj. Uporablja kratke, preproste povedi; - tvori preprosto besedilo, v katerem predstavi poklic, izdelke ali storitve, našteje korake osnovne dejavnosti (opremo, postopke, naprave, materiale), poimenuje pripomočke za varno delovno okolje, tvori enostavno (e-)besedilo s pomočjo učitelja (npr. urnik, oglas ali opozorilo).	Splošno in poklicno/strokovno : - s pomočjo iztočnice tvori preprost opis na znano temo, pri tem uporablja enostavne stavke; - tvori preprosto besedilo, v katerem predstavi poklic, izdelke ali storitve, opiše korake osnovne dejavnosti (opremo, postopke, naprave, materiale), opiše pripomočke za varno delovno okolje, tvori (e-)besedilo s pomočjo predloge (npr. urnik, oglas ali opozorilo).

SPI

RAVEN A2, MINIMALNI STANDARD	RAVEN A2, STANDARD
Splošno in poklicno/strokovno : - tvori preprosto besedilo na podlagi danega vzorca, navodil, iztočnic; - s pomočjo različnih virov in orodij, v preprostih in kratkih stavkih predstavi poklic, za katerega se izobražuje, opiše svoje poklicno področje (dejavnosti, opremo, postopke, navodila, naprave, materiale), našteje nekaj dejavnosti, opremo ipd. za varovanje sebe in okolja, našteje korake osnovnih delovnih postopkov s svojega poklicnega področja, tvori (e-)besedilo s pomočjo predloge (npr. oglas ali opozorilo).	Splošno in poklicno/strokovno : - tvori preprosto besedilo (zgodbo, opis, napotke, navodilo itd.) na znano temo; - napiše kratko pismo, sporočilo, vabilo, odgovor na vabilo; - s pomočjo različnih virov in orodij, razmeroma jasno, tekoče in z nizanem povedi v linearnem zaporedju predstavi poklic, za katerega se izobražuje, opiše korake osnovnih delovnih postopkov s svojega poklicnega področja (dejavnosti, opremo, postopke ipd.), opiše varovanje sebe in okolja, opiše korake osnovnih delovnih postopkov s svojega poklicnega področja, tvori (e-)besedilo s pomočjo predloge (npr. oglas ali opozorilo).

SSI / PTI

49 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

RAVEN B1, MINIMALNI STANDARD	RAVEN B1, STANDARD
Splošno in poklicno/strokovno: • preprosto opiše ali predstavi različne teme, povezane z interesnimi področji mladostnika in družbeno aktualnimi pojavi. Nize preprostih fraz in povedi poveže v smiselno zaporedje; • tvori kratko, preprosto domišljjsko besedilo; • ob pomoči različnih virov in orodij razmeroma jasno in tekoče predstavi osnovne informacije o poklicni temi, razišče in predstavi podatke za temo s svojega strokovnega področja, opiše svoje izdelke/storitve, jih primerja z drugimi izdelki/storitvami in pri predstavitvi uporablja nekatere vizualne učinke.	Splošno in poklicno/strokovno: • napiše raznovrstna besedila o znanih temah, povezanih z interesnimi področji mladostnika in družbeno aktualnimi pojavi, predstavi prednosti in slabosti ter utemelji svoje mnenje; • tvori domišljjska besedila; • ob pomoči različnih virov in orodij predstavi osnovne informacije o poklicni temi, razišče in predstavi podatke za temo s svojega strokovnega področja, opiše svoje izdelke/storitve, jih primerja z drugimi izdelki/storitvami, opiše bistvo neke poklicne ideje ali problema, pri čemer poda svoje mnenje, ga utemelji.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Za razvijanje splošnega pisnega izražanja in za spoznavanje strategij, ki so ključne za tvorjenje neuradnih in uradnih besedil ter ustvarjalnih pisnih izdelkov, pa tudi poklicno strokovnih besedil, je pomembno, da se dijaki redno in sistematično srečujejo s to dejavnostjo, saj bodo tako lahko razvijali tudi različne tvorbenne strategije. Te vključujejo miselno in dejavno/konkretno pripravo: dijak naj si pripravi zgradbo besedila, ob katero doda pisni opomnik, katere informacije bo vključil v posamezne dele načrtovanega besedila.

Za namen učinkovitega pisnega izražanja je pomembna tudi predhodna faza sprejemanja pisnih besedil: zapisovanje pomembnih informacij in izpolnjevanje tabel, vprašalnikov ter obrazcev, s čimer dijak konkretizira svojo analizo, vrednotenje in sintezo/povzemanje besedila – slednje bo ključno pri pisanju lastnega besedila.

Prenos informacij v pisnem izražanju dijaka naj bo jasen in učinkovit, pri čemer po potrebi uporablja parafraziranje, s čimer nadomešča svoje vrzeli v besedišču in skladnji. Sestavni sproti in končni dejavnosti pri pisanju sta tudi samonadzorovanje in samopopravljanje svojega besedila.

Dijaki na začetni ravni začnejo s pisanjem nekaj enostavno povezanih povedi v kratek opis ali pripoved, na višji začetni in srednji ravni pa postopoma preidejo na pisanje daljših in nekoliko zahtevnejših besedil (opisnih, pripovednih, usmerjevalnih, razlagalnih in utemeljevalnih). Pomembno je, da dobijo dovolj priložnosti za pisanje na kontaktnih urah in kot domače delo, saj ta zmožnost terja veliko vaje.

Pri razvijanju pisnega izražanja je ključnega pomena, da imajo dijaki ustrezno oporo, npr. pišejo svoje besedilo tako, da sledijo vzorcu besedila, ki ga prilagodijo na svoje potrebe, ali kombinirajo več prejetih besedilnih modelov, ali so pri pisanju prosti. V vseh primerih naj prejmejo povratne informacije in evalvacijo ter dobijo priložnost izboljšati svoje besedilo.

Primeri nalog iz pisnega sporočanja:

Pisanje povedi in sestavljanje kratkega besedila, npr. niz stavkov uredijo/povežejo v smiselno besedilo. Dijake pri tem navajamo na ustrezno izbiro besedišča, upoštevanje pravopisnih posebnosti in pravilnost jezikovne rabe.

50 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

Dopolnjevanje besedila, npr. v besedilo z daljšimi vrzelmi (manjka začetek besedila, konec besedila, neki vmesni del besedila) vpisujejo manjkajoče vsebine in tako soustvarijo zgodbo oz. končno besedilo.

Krajše obnove oz. povzetki, npr. poslušajo intervju, gledajo videoposnetek ali preberejo besedilo in nato napišejo krajši povzetek, pri čemer smiselno izberejo glavne točke iz celotnega besedila.

Pisanje besedila na podlagi različnih iztočnic (npr. ključnih besed, osnovnih podatkov o pričakovanem besedilu).

Pisanje po preučitvi vzorcev besedil, npr. prejmejo en ali več vzorcev življenjepisa in nato napišejo svojega. Vnaprej se seznani s strukturo besedila, zlasti ko gre za stalne oblike (npr. življenjepis, razlagalno besedilo, usmerjevalno besedilo, utemeljevalno besedilo).

Dijaki so aktivno vključeni v svoje učenje in sodelovanje z drugimi, spodbuja se tudi njihovo proaktivnost in odgovornost za lastni napredek. Uporabljajo naj digitalna orodja, ki jih podpirajo pri pridobivanju informacij, razvijanju razumevanja pojmov ter spremljanju in (samo)vrednotenju znanja pisanja besedil. Raznolike zasnove pouka (projektni, problemski, raziskovalni in eksperimentalni pouk) lahko omogočajo učinkovito učenje tujega jezika skozi praktične izkušnje.

Cilje trajnostnega razvoja dijak razvija, tako da pisno oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo v navezavi na svoje trenutne zmožnosti in družbeni položaj (2.1.1.1), predstavi etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja (npr. hitra moda) (2.1.2.1), promovira naravo in razumevanje odgovornega odnosa do narave (npr. naravni parki) (2.1.3.1), presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni (npr. Misli globalno, deluj lokalno) (2.2.1.1). Pri pripravi ustnih in pisnih besedil dijak razvija digitalne kompetence tako, da si pomaga s podatki, informacijami in vsebinami v digitalnih okoljih in izboljšuje osebne strategije iskanja (4.1.1.1). Spletna gradiva predhodno analizira, primerja ter vrednoti njihovo verodostojnost ter zanesljivost (4.1.2.1).

SC (2.2.1.1) SC (2.1.2.1) SC (2.1.3.1) SC (2.2.1.1) SC (4.1.1.1) SC (4.1.2.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

NPI

A1: vrste splošnih besedil: vprašalnik, urnik, opis (prostora, kraja, okolja, dejavnosti), šolski predmetnik, posredovanje splošnih navodil, oglas, sporočilo, opis poti

A1: poklicna/strokovna besedila: poklicna (e-)sporočila, strokovne internetne objave, strokovni oglasi in letaki, kratki opisi izdelkov, orodja, opreme in pripomočkov (tudi navodila za njihovo uporabo)

SPI

A2: vrste splošnih besedil: (e-)sporočila, voščila, vabila, pisma, pisna predstavitev, navodila, opis, (e-)sporočilo, internetna objava

51 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

A2: poklicna/strokovna besedila: dnevnik dela, strokovna poročila, navodila za uporabo in varnost pri delu, poklicna (e-)sporočila, strokovne internetne objave, strokovni oglasi in letaki, , opisi izdelkov, storitev in delovnih postopkov, delovna dokumentacija, ponudba in povpraševanje, naročilo, reklamacija, prošnja za zaposlitev, *curriculum vitae*, ponudba za delo (oglas)

SSI/PTI

B1: vrste splošnih besedil: krajši in daljši pisni sestavki, opisi, orisi, esej na določeno znano temo, preprost časopisni članek, prošnja, pritožba, poizvedovanje, prijava npr. za počitniško delo, predstavitev osebe, krajša domišljajska zgodba, pismo bralcev

B1: poklicna/strokovna besedila: kratka navodila za uporabo izdelka ali storitve, opis predmeta, naprave, stroja in delovnega postopka, recept za pripravo jedi, spletna stran, plakat, zloženka, reklamni oglas, poročilo, dnevnik, ponudba in povpraševanje, naročilo, reklamacija, prošnja za zaposlitev, *curriculum vitae*, ponudba za delo (oglas)

Dijak lahko svojo zmožnost pisnega izražanja izkazuje prek pisanja različnih besedilnih vrst (gl. predhodno našteje vrste splošnih in strokovnih/poklicnih besedil), pri čemer učitelj procesno in končno vrednoti njegove pisne izdelke.

OPISNI KRITERIJI

Dijak piše uradna in neuradna besedila o znanih temah, ki so linearno povezana. Besedila vključujejo glavne točke, dijak povzema, opisuje, poroča, navaja svoje mnenje.

Za podrobnejše opisnike za besedišče, slovnično pravilnost in pravopis gl. standarde za jezikovno zmožnost za ravni A1, A2 in B1 gl. Sporazumevalne jezikovne zmožnosti.

Pri pripravi opisnih kriterijev za pisno izražanje, si lahko pomagamo z naslednjimi kriteriji:

Jezikovni razpon:

A1: Dijak ima zelo omejen nabor besed in fraz, povezanih z vsakodnevnimi osebnimi, strokovnimi in poklicnimi situacijami; obvlada samo najenostavnejše jezikovne strukture.

A2: Dijak ima osnovni nabor besedišča in jezikovnih struktur, ki mu omogočajo najbolj osnovno sporazumevanje v preprostih vsakodnevni, strokovnih in poklicnih situacijah.

B1: Dijak ima dovolj širok nabor besedišča in jezikovnih struktur, da lahko izraža misli in ideje v različnih vsakodnevni, strokovnih in poklicnih situacijah. Uporablja bolj zapletene slovnične strukture in širše besedišče z večjo natančnostjo.

Kohezivnost:

A1: Povezati zna besede in naučene fraze s preprostim veznikom, kot je npr. "in".

A2: Povezati zna skupine besed in naučene fraze s preprostimi vezniki, kot so npr. "in", "ampak", "ker", v enostavno linearno zaporedje.

52 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

B1: Dijak zna povezovati stavke in daljše besedilne enote s pomočjo različnih veznikov in povezovalnih besed, kot so "čeprav", "zato", "medtem ko". Besedilo je kohezivno in logično povezano.

Jezikovna pravilnost:

A1: Nekatere preproste strukture uporablja pravilno, vendar še dela osnovne sistemske napake, ki pa lahko vplivajo na razumevanje.

A2: Preproste osnovne strukture uporablja pravilno, vendar še vedno dela nekatere osnovne sistemske napake, ki občasno lahko vplivajo na razumevanje.

B1: Dijak uporablja osnovne in nekatere bolj zapletene slovnične strukture pravilno. Napake so redkejše in po navadi ne ovirajo razumevanja. Dijak je sposoben uporabljati ustrezno terminologijo v različnih kontekstih, povezanih z vsakodnevnimi, strokovnimi in poklicnimi situacijami.

INTERAKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Ustna, pisna in spletna interakcija predstavljajo sporazumevanje med dvema ali več osebami. Za uspešno interakcijo je potrebna sočasna raba zmožnosti sprejemanja in tvorjenja besedil ter kompenzacijskih strategij, ki omogočajo prilagajanje različnim govornim položajem in okoliščinam. Čeprav dijak ne igra vedno aktivne vloge pri interakciji in je lahko le posrednik, je treba krepiti medosebne, sodelovalne in transakcijske funkcije ter osnovne sporazumevalne strategije (npr. menjava vlog, sodelovanje in prošnja za pojasnilo).

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri interakciji imajo sporočilnost, vsebina in funkcijska ustreznost prednost pred jezikovno pravilnostjo, v večini situacij se dopuščajo napake in nejasnosti, v pomoč je kontekst. Uspešna interakcija med drugim zahteva potrebo po preverjanju, ali je bilo sporočilo pravilno razumljeno, zmožnost preoblikovanja, da se olajša razumevanje in odpravijo nesporazumi, ter zmožnost spoprijemanja s čustvenimi odzivi.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Interakcija je ključni element pri učenju jezika, saj dijakom omogoča, da aktivno uporabljajo jezik v različnih situacijah in kontekstih. Pri interakciji imajo sporočilnost, vsebina in funkcijska ustreznost prednost pred jezikovno pravilnostjo. To pomeni, da se v večini situacij dopuščajo napake in nejasnosti, saj kontekst pogosto pomaga pri razumevanju. Uspešna interakcija zahteva preverjanje, ali je bilo sporočilo pravilno razumljeno, zmožnost preoblikovanja sporočila za lažje razumevanje in odpravljanje nesporazumov ter zmožnost spoprijemanja s čustvenimi odzivi.

Pri poučevanju interakcije za poklicno strokovno področje je pomembno, da dijaki razvijajo zmožnosti za različne oblike ustne interakcije. Te vključujejo družabni pogovor, neformalno razpravo s prijatelji in sošolci ter formalno razpravo na sestankih. Prav tako je pomembno ciljno usmerjeno sodelovanje, kot sta vzpostavljanje komunikacije in usmerjanje razprave, pridobivanje dobrin in storitev, kot so informacije o izdelkih in storitvah, ter intervjuji in razgovori za službo.

Pri poučevanju interakcije je ključno, da učitelji dijakom omogočijo praktično uporabo jezika v različnih situacijah. Pomembno je tudi, da učitelji ustvarijo podporno okolje, kjer se dijaki počutijo varne pri izražanju in eksperimentiranju z jezikom, tudi če delajo napake.

54 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

Vključevanje digitalnih orodij in virov lahko dodatno podpre razvoj interakcijskih zmožnosti. Digitalna učna okolja omogočajo simulacije in interaktivne vaje, ki dijakom pomagajo pri razvijanju komunikacijskih veščin. Uporaba videokonferenc in spletnih forumov lahko dijakom omogoči interakcijo z vrstniki in učitelji v različnih jezikovnih kontekstih.

Pri razvijanju interakcijske zmožnosti dijak uporablja spoštljivo, nenasilno (1.1.5.1) in učinkovito komunikacijo (5.2.4.3). Sodeluje z različnimi posamezniki in skupinami (5.3.4.1) ter pri tem aktivno uporablja svoje znanje (5.3.5.3). Z uporabo različnih digitalnih tehnologij razvija zmožnost spletne interakcije (4.2.1.1) in prilagaja svoje sporazumevanje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini (4.2.5.1).

V preprosti razpravi oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo v navezavi na svoje trenutne zmožnosti in družbeni položaj (npr. ekologija v vsakdanjem življenju) (2.1.1.1), v pogovoru prestavi razloge za upoštevanje etičnega načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja (npr. spletno nakupovanje in hitra moda) (2.1.2.1), v preprosti razpravi presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni* (2.2.1.1). Upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi (2.4.2.1).

*Upoštevati je treba raven znanja jezika in izobrazbeno smer.

SC (1.1.5.1) SC (5.2.4.3) SC (5.3.5.3) SC (5.2.4.1) SC (4.2.1.1) SC (4.2.5.1) SC (2.1.1.1) SC (2.1.2.1) SC (2.2.1.1) SC (2.4.2.1)

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Dijak:

O: razvija zmožnost ustne izmenjave informacij v različnih situacijah, ki se nanašajo na njegove neposredne potrebe in vsakdanje ali poklicne izkušnje. Pri tem razvija in uporablja interakcijske strategije ter sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. S sogovorci aktivno uporablja pridobljena znanja v novih situacijah;

SC (5.3.4.1)

I: se sporazumeva v drugem tujem jeziku v vsakdanjih okoliščinah tudi zunaj učilnice, npr. na strokovni ekskurziji ali pri sodelovanju v mednarodnem projektu. S sogovorci aktivno uporablja pri pouku pridobljeno znanje v novih avtentičnih situacijah. Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. V mednarodnem sodelovanju se aktivno povezuje z drugimi deležniki v prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost.

SC (5.3.5.3 | 2.4.2.1)

55 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

NPI

RAVEN A1, MINIMALNI STANDARD

Splošne in **poklicne/strokovne** vsebine:

- lahko sledi nekaterim kratkim preprostim napotkom, razume in počasi posredovana vprašanja in navodila;
- vzpostavi stik, pozdravi ob prihodu in odhodu;
- razume vsakdanje izraze, če jih sogovorec sporoča jasno in počasi ter jih po potrebi večkrat ponovi;
- vprašati zna sogovorca, kako se počuti in se na to odzvati;
- z zelo omejenim naborom izrazov zna izmenjati mnenje v zvezi s športom, hrano itn., če je naslovljen jasno in počasi;
- sodeluje v zelo preprosti izmenjavi informacij o njemu znanih in predvidljivih poklicnih situacijah (o opremi, navodilih, varstvu pri delu, prvi pomoči ipd.), v poslovnih stikih uporablja osnovne vljudnostne izraze, sodeluje v preprostem pogovoru o rutinskih poklicnih opravilih (razlaga postopkov, delovanja naprav, ipd.), sodeluje v preprostem pogovoru pri pridobivanju izdelkov ali storitev v predvidljivih poklicnih situacijah (npr. v delavnici, poslovalnici, ipd.).

RAVEN A1, STANDARD

Splošne in **poklicne/strokovne** vsebine:

- lahko sledi kratkim preprostim napotkom, razume enostavna vprašanja in navodila;
- vzpostavi stik, pozdravi ob prihodu in odhodu;
- razume vsakdanje izraze, če jih sogovorec sporoča jasno in počasi ter jih po potrebi večkrat ponovi;
- zna vprašati sogovorca, kako se počuti in se na to odzvati;
- s pomočjo osnovnega besedišča izmenjuje mnenje v zvezi s športom itn., če je naslovljen jasno, počasi in neposredno;
- sodeluje v preprosti izmenjavi informacij o njemu znanih in obravnavanih poklicnih temah (o opremi, navodilih, varstvu pri delu, prvi pomoči ipd.), v poslovnih stikih, uporablja vljudnostne izraze, sodeluje v pogovoru o rutinskih poklicnih opravilih (razlaga postopkov, delovanja naprav ipd.), sodeluje v preprostem pogovoru pri pridobivanju izdelkov ali storitev v poklicnih situacijah (v delavnici, poslovalnici ipd.).

SPI

RAVEN A2, MINIMALNI STANDARD

Splošne in **poklicne/strokovne** vsebine:

- na kratko se odzove, ko je neposredno naslovljen, razume večkrat ponovljene ali parafrazirane vsakdanje vsebine, sledi kratkim in jasnim napotkom, pri čemer si pomaga tudi z nebesednim sporočanjem;
- razume zelo kratke izmenjave informacij, postavlja vprašanja in nanje odgovarja s kratkimi odgovori;
- z okrnjenim naborom izrazov zna izmenjati mnenje;
- s pomočjo razumljivih, preprostih in kratkih stavkov: odgovori na preprosta vprašanja, povezana s predstavitvijo, sodeluje v preprosti izmenjavi informacij o njemu znanih in predvidljivih poklicnih situacijah, v poslovnih stikih prosi za dodatna pojasnila, uporablja osnovne vljudnostne vzorce, sodeluje v pogovoru o preprostih in rutinskih poklicnih opravilih, sodeluje v pogovoru pri pridobivanju izdelkov ali storitev v predvidljivih poklicnih situacijah, zastavlja vprašanja s poklicnega področja in odgovarja nanje, daje predloge in se odziva nanje, izraža (ne)strinjanje z drugimi.

RAVEN A2, STANDARD

Splošne in **poklicne/strokovne** vsebine:

- ustrezno se odzove, ko je neposredno naslovljen, razume vsakdanje vsebine, sledi napotkom in začne pogovor;
- na podlagi razumevanja glavnih informacij v pogovoru postavlja vprašanja in se odziva na pobude drugih;
- z naborom izrazov zna izmenjati mnenje;
- razmeroma jasno, tekoče, neposredno in podrobno: odgovori na vprašanja, povezana s predstavitvijo, sodeluje v izmenjavi informacij o njemu znanih in obravnavanih poklicnih temah, v poslovnih stikih prosi za dodatna pojasnila, uporablja vljudnostne vzorce, sodeluje v pogovoru o rutinskih poklicnih opravilih, v pogovoru pri pridobivanju izdelkov ali storitev v poklicnih situacijah, zastavlja vprašanja s poklicnega področja in odgovarja nanje, daje predloge in se odziva nanje, izraža (ne)strinjanje z drugimi.

SSI/PTI

RAVEN B1, MINIMALNI STANDARD

Splošne in **poklicne/strokovne** vsebine:

- v pogovoru o znanih temah razume in si smiselno izmenjuje preproste informacije, če je govor razločen in počasen, vključi se tako, da se odziva na pobude. Sogovorca po potrebi prosi za pojasnilo;

RAVEN B1, STANDARD

Splošne in **poklicne/strokovne** vsebine:

- izmenjuje informacije, utemelji stališča in jih podkrepi s primeri;
- izrazi svoje mnenje o konkretnih temah ali abstraktnih in o temah, ki so povezane z

56 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

• sodeluje pri načrtovanju skupnih aktivnosti; • sledi preprostim navodilom, znajde se v vsakdanjih situacijah, če lahko prosi za ponovitev navodila ali dodatna pojasnila, razmeroma jasno in tekoče: odgovori na vprašanja, povezana s predstavitvijo, sodeluje v izmenjavi informacij o njemu znanih in obravnavanih poklicnih temah, v poslovnih stikih prosi za dodatna pojasnila, uporablja vljudnostne vzorce, sodeluje v pogovoru o rutinskih poklicnih opravilih, sodeluje v pogovoru pri pridobivanju izdelkov ali storitev v poklicnih situacijah, zastavlja vprašanja s poklicnega področja in odgovarja nanje.	interesnimi področji mladostnika in družbeno aktualnimi pojavi; • razume in se samostojno vključuje v pogovor, prosi za dodatna pojasnila, z argumenti zagovarja svoje mnenje in stališča; • izrazi pobudo, se pogaja, sledi navodilom in zna povedati, kaj je treba storiti v nadaljevanju, znajde se v vsakdanjih in nevsakdanjih situacijah; • jasno, tekoče in sistematično: odgovori na vprašanja, povezana s predstavitvijo, sodeluje v izmenjavi informacij o njemu znanih in obravnavanih poklicnih temah, v poslovnih stikih prosi za dodatna pojasnila, uporablja vljudnostne vzorce, sodeluje v pogovoru o rutinskih poklicnih opravilih, sodeluje v pogovoru pri pridobivanju izdelkov ali storitev v poklicnih situacijah, zastavlja vprašanja s poklicnega področja in odgovarja nanje, daje predloge in se odziva nanje, izraža (ne)strinjanje z drugimi.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Interakcija je ključni element pri učenju jezika, saj dijakom omogoča aktivno uporabo jezika v različnih situacijah in kontekstih. Pri tem imajo sporočilnost, vsebina in funkcijska ustreznost prednost pred jezikovno pravilnostjo, saj kontekst pogosto pomaga pri razumevanju. Dopusčajo se napake in nejasnosti, uspešna interakcija pa zahteva preverjanje razumevanja, preoblikovanje sporočil za odpravo nesporazumov in spoprijemanje s čustvenimi odzivi. Dijaki razvijajo zmožnosti za različne oblike ustne interakcije, kot so družabni pogovori, neformalne in formalne razprave. Pomembne so tudi ciljno usmerjene aktivnosti, kot so vzpostavljanje komunikacije, usmerjanje razprave, pridobivanje informacij o izdelkih in storitvah ter sodelovanje pri intervjujih in razgovorih za delovno mesto. Pomembno vlogo ima tudi skupinska interakcija, kot so okrogle mize ali debate. Učitelj naj spodbuja praktično uporabo jezika prek simulacij, iger vlog in na strokovnih ekskurzijah, izmenjavah ali mednarodnih projektih. Dijaki naj preverjajo razumevanje, prilagajajo svoja sporočila in se učijo ravnanja s čustvenimi odzivi. Pomembno je ustvariti podporno okolje, kjer se dijaki počutijo varne pri izražanju, tudi če delajo napake. Digitalna orodja so lahko dodatna podpora za učinkovito razvijanje komunikacijskih veščin.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak lahko izkazuje zmožnost ustne interakcije in uporabo interakcijskih strategij s simulacijo pogovora o različnih temah in v različnih okoliščinah. Pogovor lahko opravi s sošolcem, učiteljem ali tretjo osebo. Pogovor praviloma poteka v živo in v realnem času, z vnaprej pripravljenimi navodili ali brez njih. Učitelj vrednoti ustno interakcijo na podlagi opisnih kriterijev, ki jih po potrebi natančneje opredeli.

OPISNI KRITERIJI

57 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

Pri vrednotenju ustne interakcije upoštevamo:

- » sodelovanje v ustni interakciji,
- » razumljivost in tekočnost govora,
- » bededišče in jezik.

Pri pripravi opisnih kriterijev za ustno interakcijo, si lahko pomagamo z naslednjimi kriteriji:

Dijak:

Raven A1

- » razume in uporablja osnovne fraze in preproste stavke, ki se nanašajo na neposredne potrebe, kot so osnovne poklicne naloge in vsakodnevne situacije. Sposoben je odgovoriti na preprosta vprašanja in sodelovati v osnovnih pogovorih, če sogovornik govori počasi in jasno ter je pripravljen pomagati;
- » uporablja omejen nabor osnovnih slovničnih struktur in besedišča, ki so relevantni za poklicno okolje. Napake so pogoste, vendar ne ovirajo razumevanja;
- » uporablja osnovne strategije, kot sta ponavljanje in uporaba kretenj, da bi olajšal komunikacijo v vsakdanjih in poklicnih situacijah.

Raven A2

- » razume stavke in pogosto uporabljene izraze, ki se nanašajo na področja neposrednega pomena v poklicnem okolju (npr. osnovne naloge, komunikacija s strankami, navodila za delo). Sposoben je sodelovati v preprostih, rutinskih pogovorih o znanih temah;
- » uporablja osnovne slovnične strukture in besedišče z večjo natančnostjo, čeprav so napake še vedno prisotne. Te napake redko ovirajo razumevanje;
- » uporablja strategije, kot so parafraziranje in prošnja za ponovitev ali pojasnilo, da bi premagal komunikacijske težave v vsakdanjih in poklicnih situacijah.

Raven B1

- » razume glavne točke jasnega standardnega govora o znanih temah, s katerimi se redno srečuje pri delu, šoli, prostem času itd. Sposoben je obvladovati večino situacij, ki se lahko pojavijo med poklicnimi dejavnostmi, kot so sestanki, razgovori za službo in komunikacija s strankami;
- » uporablja bolj zapletene slovnične strukture in širše besedišče z večjo natančnostjo. Napake so manj pogoste in po navadi ne ovirajo komunikacije;
- » uporablja različne strategije za vzdrževanje pogovora, kot so povzemanje, preverjanje razumevanja in prilagajanje govora glede na sogovornika in situacijo.

58 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

59 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Dijak:

O: razvija in uporablja interakcijske strategije za oblikovanje in izmenjavo pisnih sporočil, izražanje mnenj, zastavljanje vprašanj na uradnem, **poklicno/strokovnem** in osebnem področju; razvija in uporablja interakcijske strategije ter zmožnosti za učinkovito komunikacijo.

SC (5.2.4.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

NPI

RAVEN A1, MINIMALNI STANDARD

Splošne in **poklicne/strokovne** vsebine:

- čeprav z napakami, tvori preprosto sporočilo s pomočjo slovarja v obliki niza zelo kratkih stavkov in s preprostim besediščem;
- vnese osebne podatke v običajne obrazce;
- s pomočjo razumljivih, preprostih in kratkih stavkov: odgovori na kratka, preprosta (e-)sporočila s poklicnega področja v obliki ustaljenih vzorcev, pri čemer uporablja osnovne vljudnostne fraze, odgovori na zelo preprosta (e-)poslovna pisma, v katerih izraža zahvalo in opravičilo itd.

RAVEN A1, STANDARD

Splošne in **poklicne/strokovne** vsebine:

- tvori preprosto sporočilo s pomočjo slovarja v obliki niza zelo kratkih stavkov in s preprostim besediščem;
- vnese osebne podatke v običajne obrazce;
- razmeroma jasno, v preprostih stavkih: odgovori na (e-)sporočila s poklicnega področja v obliki ustaljenih vzorcev, pri čemer uporablja vljudnostne fraze, odgovori na zelo preprosta (e-)poslovna pisma, v katerih izraža zahvalo in opravičilo itd.

SPI

RAVEN A2, MINIMALNI STANDARD

Splošne in **poklicne/strokovne** vsebine:

- s pomočjo slovarja tvori enostavna sporočila v obliki niza zelo kratkih stavkov;
- pisno se na kratko zahvali, opraviči, vošči, s pomočjo razumljivih, preprostih in kratkih stavkov: odgovori na kratka, preprosta (e-)sporočila s poklicnega področja v obliki ustaljenih vzorcev, pri čemer uporablja osnovne vljudnostne fraze;
- odgovori na zelo preprosta (e-)poslovna pisma, v katerih izraža zahvalo in opravičilo, sodeluje v izmenjavi informacij pri pridobivanju izdelkov ali storitev v predvidljivih poklicnih situacijah, zastavlja vprašanja s poklicnega področja in odgovarja nanje, daje predloge in se odziva nanje, izraža (ne)strinjanje z drugimi.

RAVEN A2, STANDARD

Splošne in **poklicne/strokovne** vsebine:

- tvori sporočila, pisno se zahvali, opraviči, vošči, izrazi strinjanje ali nestrinjanje;
- razmeroma jasno, tekoče in podrobno:
- odgovori na (e-)sporočila s poklicnega področja v obliki ustaljenih vzorcev, pri čemer uporablja vljudnostne fraze;
- odgovori na (e-)poslovna pisma, v katerih izraža zahvalo in opravičilo, sodeluje v izmenjavi informacij pri pridobivanju izdelkov ali storitev v predvidljivih vsakdanjih situacijah, zastavlja vprašanja s poklicnega področja in odgovarja nanje, daje predloge in se odziva nanje, izraža (ne)strinjanje z drugimi.

SSI / PTI

RAVEN B1, MINIMALNI STANDARD

RAVEN B1, STANDARD

60 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

Splošne in **poklicne/strokovne** vsebine:

- preprosto opiše ali predstavi teme, povezane z interesnimi področji mladostnika in družbeno aktualnimi pojavi;
- sprejema in posreduje preprosta sporočila;
- glavne informacije o znanih temah posreduje in preveri;
- tvori kratka in preprosta uradna sporočila in pisma, posreduje osnovne informacije in vpraša za dodatna pojasnila;
- tvori osebna pisma, v katerih sporoča novice, izraža mnenja ter poroča o osebnih občutkih in doživetjih;
- razmeroma jasno in tekoče: odgovori na (e-)sporočila s poklicnega področja v obliki ustaljenih vzorcev, pri čemer uporablja vljudnostne fraze, odgovori na (e-)poslovna pisma, v katerih izraža zahvalo in opravičilo, sodeluje v izmenjavi informacij pri pridobivanju izdelkov ali storitev v predvidljivih vsakdanjih situacijah, zastavlja vprašanja s poklicnega področja in odgovarja nanje.

Splošne in **poklicne/strokovne** vsebine:

- opiše ali predstavi različne teme, povezane z interesnimi področji mladostnika in družbeno aktualnimi pojavi, ustrezno predstavi problem in dileme, povezane z njim, ter zastavlja vprašanja. Upošteva sporočanje položaj;
- posreduje, izmenja in preveri informacije ter stališča oziroma mnenja o različnih temah;
- tvori in izmenjuje uradna sporočila in pisma (npr. prošnja za informacije, pritožba), v katerih sprašuje po preprostih, neposredno uporabnih informacijah ali jih posreduje in po potrebi utemeljuje;
- tvori osebna sporočila in pisma, v katerih, poleg posredovanja informacij izraža svoje mnenje, doživetja, dileme, jih komentira ali argumentira ter po potrebi zastavlja vprašanja;
- jasno, tekoče in sistematično: odgovori na (e-)sporočila s poklicnega področja v obliki ustaljenih vzorcev, pri čemer uporablja vljudnostne fraze, odgovori na (e-)poslovna pisma, v katerih izraža zahvalo in opravičilo, sodeluje v izmenjavi informacij pri pridobivanju izdelkov ali storitev v predvidljivih vsakdanjih situacijah, zastavlja vprašanja s poklicnega področja in odgovarja nanje, daje predloge in se odziva nanje, izraža (ne)strinjanje z drugimi.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri pisni interakciji je jezik podoben govorjenemu, v večini situacij se dopuščajo napake in nejasnosti, saj kontekst pogosto pomaga pri razumevanju. Sporočilnost in vsebina imata prednost pred jezikovno pravilnostjo, zahteva po oblikovanju skrbno strukturiranega, pravilnega besedila ni v ospredju. Uspešna pisna interakcija vključuje preverjanje, zmožnost preoblikovanja in pojasnjevanja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Praktične dejavnosti in vaje za pisno interakcijo vključujejo simulacije pisne komunikacije, kjer dijaki vadijo pisanje e-poštnih sporočil ali kratkih obvestil, pisanje zabeležk, kot so kratke opombe, opomniki ali navodila, pisanje osebnih sporočil, kot so voščilnice, ali formalnih sporočil, kot so obvestila o šolskih dejavnostih, ter izpolnjevanje obrazcev, kot so prijave za službo ali projekte. Uporaba digitalnih orodij, kot so spletne platforme za pisno komunikacijo, omogoča dijakom, da vadijo pisno interakcijo tudi zunaj učilnice. To vključuje uporabo e-pošte, spletnih forumov in klepetalnic za izmenjavo sporočil in informacij. Uporaba digitalnih orodij omogoča tudi beleženje pisne komunikacije za kasnejšo analizo in povratne informacije.

OPISNI KRITERIJI

Učitelj vrednoti pisno interakcijo na podlagi naslednjih opisnih kriterijev: vsebina in sporočilnost, zgradba in vezljivost (kohezija, koherenca), sodelovanje v pisni interakciji, funkcijska ustreznost izraza in besedišče ter jezikovna pravilnost. Dijak mora jasno izražati svoje misli in ideje ter se osredotočati na bistvo sporočila. Uporabljati mora ustrezne povezovalne besede in strukture, da

61 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

zagotovi kohezivnost in koherenco v besedilu. Aktivno sodelovanje v pisni komunikaciji vključuje vodenje interakcije in uspešno odpravljanje nesporazumov. Uporaba ustreznega besedišča in izrazov glede na kontekst in situacijo je ključna, prav tako pa tudi pravilna uporaba slovničnih struktur in besedišča, pri čemer so napake redke in ne ovirajo razumevanja.

Pri vrednotenju pisnih izdelkov dijakov si lahko pomagamo z naslednjimi kriteriji:

Sporočilnost in vsebina: jasnost in razumljivost sporočila, upoštevanje zahtev naloge (iztočnice) in značilnosti besedilne vrste; besedišče, jezikovna ustreznost in pravilnost.

Sporočilnost in vsebina:

A1: Besedilo upošteva značilnosti besedilne vrste. Dijak upošteva in vključi vse iztočnice.

Sporočilo je zelo preprosto in še razumljivo.

A2: Besedilo upošteva značilnosti besedilne vrste. Dijak upošteva in razvije vse iztočnice.

Sporočilo je dokaj preprosto, vendar večinoma jasno in razumljivo.

B1: Besedilo upošteva značilnosti besedilne vrste. Dijak upošteva in razvije vse iztočnice.

Sporočilo je jasno in razumljivo, z nekaj podrobnostmi in primeri, ki podpirajo glavno idejo.

Besedišče, jezikovna ustreznost in pravilnost:

A1: Dijak obvlada samo najenostavnejše jezikovne strukture in zelo omejen nabor besed in fraz, povezanih z vsakodnevnimi osebnimi, strokovnimi in poklicnimi situacijami. Nekatere preproste strukture uporablja pravilno, vendar še dela osnovne sistemske napake, ki pa lahko vplivajo na razumevanje.

A2: Jezikovne strukture in besedišče so osnovne, dijaku omogočata sporazumevanje v preprostih, strokovnih in poklicnih situacijah. Preproste osnovne strukture uporablja pravilno, vendar še vedno dela nekatere osnovne sistemske napake, ki občasno lahko vplivajo na razumevanje.

B1: Dijak uporablja širše besedišče in bolj zapletene jezikovne strukture, ki omogočajo natančnejše izražanje. Napake so redkejšje in po navadi ne ovirajo razumevanja. Dijak je sposoben uporabljati ustrezno terminologijo v različnih kontekstih, povezanih z vsakodnevnimi, strokovnimi in poklicnimi situacijami.

SPLETNA INTERAKCIJA

CILJI

Dijak:

O: razvija sposobnost sodelovanja v spletnih razpravah ter izmenjave informacij in mnenj z različnimi udeleženci na osebnem, javnem **in poklicnem/strokovnem** področju; v razpravah kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju.. Pri tem uporablja interakcijske strategije, digitalne tehnologije ter prilagaja komunikacijo okoliščinam in naslovnikom;

SC (4.2.1.1 | 2.2.2.1)

O: razvija jezikovne veščine za ustno komunikacijo na daljavo, kot so telefonski pogovori in videoklici, tako v neformalnih kot formalnejših situacijah. Pri uporabi digitalnih tehnologij upošteva spletni bonton, prilagaja svoje vedenje pravilom določene skupine ter prepozna in obvladuje morebitne kulturne nesporazume.

SC (4.2.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Ni standardov.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Spletna interakcija se razlikuje od ustne in pisne interakcije po tem, da je večkodna, posredna in poteka prek elektronskih naprav. Lahko je sočasna ali zaporedna, kar omogoča čas za pripravo osnutka in uporabo pomagal. Uspešna spletna interakcija zahteva preverjanje pravilnega razumevanja sporočila, preoblikovanje za lažje razumevanje, spoprijemanje s čustvenimi odzivi in druge veščine. Pri spletni pisni interakciji je jezik podoben govorjenemu in v večini situacij se dopuščajo napake in nejasnosti, v pomoč je kontekst. Sporočilnost in vsebina imata prednost pred jezikovno pravilnostjo, zahteva po oblikovanju skrbno strukturiranega, pravilnega besedila torej ni v ospredju.

Pri razvijanju zmožnosti vključevanja v spletno razpravo, izmenjavo informacij in stališč z več udeleženci na uradnem, poklicnem, strokovnem in osebem področju je pomembno, da dijaki preverjajo, ali so pravilno razumeli sporočilo. To lahko dosežejo s postavljanjem vprašanj in uporabo povratnih informacij, kot so povzemanje in parafraziranje. Naučiti se morajo tudi preoblikovati sporočila, da bodo bolj jasna in razumljiva ter uporabljati vizualne pripomočke, kot so slike in grafi, za podporo besedilnim sporočilom. Pomembno je tudi, da se dijaki naučijo

63 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

prepoznati in ustrezno reagirati na čustvene odzive drugih udeležencev ter razvijajo empatijo in čustveno inteligenco.

Predlagane oblike spletne interakcije vključujejo dopisovanje, kot je izmenjava e-sporočil, pogovori na socialnih omrežjih, spletni komentarji in odgovori v forumih, pisanje zabeležk za prijatelje ali učitelje v spletnih aplikacijah ter izpolnjevanje prijavnih obrazcev in drugih formalnih dokumentov.

Za nižje poklicno izobraževanje je priporočljivo, da učitelj poskrbi, da se dijak osredotoči na osnovne veščine spletne komunikacije, kot sta pisanje e-sporočil in uporaba socialnih omrežij, vključi naj praktične vaje, ki simulirajo realne situacije. Pri srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju je smiselno razširiti vsebino na bolj kompleksne oblike spletne interakcije, kot so forumi in spletni seminarji, ter spodbujati kritično razmišljanje in analizo spletnih razprav. V poklicno-tehničnem izobraževanju pa je pomembno vključiti specifične veščine, povezane s poklicnim področjem, kot je uporaba strokovnih forumov in spletnih orodij za sodelovanje, in poudariti pomen profesionalne komunikacije in etike v spletnem okolju.

Pri spletni interakciji dijak uporablja digitalno tehnologijo ter pri tem razvija spretnosti za uporabo ustrezne aplikacije, orodja ter se glede na skupine in okoliščine ustrezno odziva ter upošteva spletni bonton. Učitelj se samostojno odloči, kako bo predstavil določeno digitalno kompetenco in s katerimi dejavnostmi bo pomagal dijakom, da jo razvijejo.

Za načrtovanje dejavnosti za razvijanje digitalne kompetence komuniciranja in sodelovanja gl. [DigComp 2.2](#), kjer so opisi znanj, spretnosti in stališč za vključeno digitalno kompetenco 2.1.

Za načrtovanje dejavnosti za razvijanje digitalne kompetence spletnega bontona gl. [DigComp 2.2](#), kjer so opisi znanj, spretnosti in stališč za vključeno digitalno kompetenco 2.5.

SC (4.2.1.1) SC (4.2.5.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak lahko zmožnost spletne interakcije in uporabo interakcijskih strategij izkazuje na enak način kot zmožnost ustne in/ali pisne interakcije, le da ta poteka na spletu. Učitelj vrednoti spletno interakcijo na podlagi opisnih kriterijev, ki jih po potrebi natančneje opredeli.

64 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

POSREDOVANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v procesu posredovanja deluje kot povezovallec med ljudmi, besedili, oblikami govora in jeziki z namenom, da olajša razumevanje, ki je lahko zaradi jezikovnih, kulturnih ali drugih okoliščin oteženo (SEJO, 2023, str. 114). Pri tem pojasnjuje in prenaša pomen, kar omogoča učinkovito sporazumevanje, sodelovanje in obravnavo (kulturno) občutljivih situacij.

Posredovanje vključuje pomoč pri oblikovanju ali prenosu pomena v okviru istega jezika ali izražanja (npr. iz pisnega v govorni jezik) ali med različnimi jeziki (medjezikovno posredovanje). S tem dijak razvija zmožnost prenašanja vsebine besedila ali posredovanja pri komunikaciji, pri čemer upošteva potrebe prejemnikov informacij, ki so lahko splošne ali strokovno usmerjene.

Pri pouku drugega jezika se dijaki osredotočajo na posredovanje med različnimi jeziki. Najpogosteje vsebino pisnih ali govorjenih besedil, s splošnega ali poklicnega/strokovnega področja, povzemajo, pojasnjujejo in razlagajo v slovenščini ali v drugem jeziku.

Učitelj spremlja in ocenjuje jezikovno natančnost ter učinkovitost sporazumevanja. Pri tem preverja, kako uspešno dijaki uporabijo svoje jezikovne in kulturne vire ter izkušnje za vzpostavitev medsebojnega razumevanja, dostop do znanja in razvijanje svojih jezikovnih in kulturnih spretnosti.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Zmožnost posredovanja se pri pouku razvija in spremlja, a ne ocenjuje, saj se nekateri vidiki posredovalne zmožnosti ocenjujejo pri sprejemanju, interakciji in tvorjenju, zato ni navedenih standardov znanja.

Pri razvijanju zmožnosti posredovanja se dijak pri jezikovnih predmetih zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku drugega jezika zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika in obratno; zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpoznava podobnosti ter razlike med njimi (1.1.3.2). Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami (5.3.4.1) in morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise (5.3.4.2).

SC (5.3.4.2) SC (5.3.4.1) SC (1.1.3.2)

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

65 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

Posredovanje besedila lahko poteka v enem jeziku, med dvema različnima jezikoma ali med tremi ali več jeziki. Prav tako lahko poteka med različicami istega jezika, med različnimi registri iste različice ali kot kombinacija naštetega.

Prevajanje uporabljamo kot učno dejavnost za poglobljanje v besedilo in medkulturno razumevanje, ne kot metodo ocenjevanja. Vključuje grob prevod, povzemanje bistvenih informacij in posredovanje pomenskih odtenkov.

POSREDOVANJE

CILJI

Dijak:

O: s pomočjo posredovalnih strategij razvija zmožnost govornega in pisnega povzemanja, posredovanja bistva, ključnih misli ter specifičnih informacij iz različnih gradiv z osebnega, javnega in izobraževalnega ali poklicno-strokovnega vsebinskega področja drugi osebi, ki zaradi jezikovnih, kulturnih ali drugih ovir nima dostopa do tega gradiva. Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. Morebitne nesporazume rešuje na konstruktiven način;

SC (5.3.4.2 | 5.3.4.1)

O: spoznava načine in značilnosti pisnega in govornega prevajanja za učinkovito medjezikovno posredovanje (tudi v poklicno-strokovnih okoliščinah). Pri tem si lahko pomaga z elementi jezikov, ki jih pozna. Zaveda se, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način.

SC (1.1.3.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Ni standardov.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri razvijanju zmožnosti posredovanja se dijak pri jezikovnih predmetih zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku drugega jezika zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika in obratno; zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi (1.1.3.2). Posreduje informacije, podane v jasnih, dobro strukturiranih informativnih besedil o povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo v navezavi na svoje trenutne zmožnosti in družbeni položaj (npr. ekologija v vsakdanjem

66 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

življenju) (2.1.1.1). Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami (5.3.4.1) in morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise. (1.1.3.2) (2.1.1.1) (5.3.4.1) (5.3.4.2)

Dejavniki, ki vplivajo na posredovanje:

- » vrsta besedila, avdiovizualnega gradiva,
- » dolžina besedila,
- » način posredovanja (počasno, razločno, s premori, standardni italijanski jezik),
- » jezikovna zahtevnost (osnovne, preproste, kompleksnejše/zahtevnejše, zahtevne/kompleksne slovnice strukture, krajši/daljši stavki),
- » zahtevnost besedišča (osnovno, preprosto, zahtevnejše besedišče),
- » vsebina besedila (konkretna vsebina, ki je učencu blizu, ustreza kognitivni ravni; bolj abstraktna vsebina, znana/neznana vsebina),
- » besedila, podprta z vizualnim gradivom,
- » jezik navodil k nalogam (SLO ali ITA),
- » jezik odziva na slišano in prebrano (SLO ali ITA).

Dijak spoznava uporabo e-slovarja in drugih spletnih virov, kar mu omogoča hitro in učinkovito iskanje potrebnih informacij ter njihovo posredovanje naprej. Razvija tudi veščino pisanja zapiskov, ki vključuje beleženje ključnih informacij iz različnih virov in njihovo organizirano predstavitev.

Poleg tega razvija različne tehnike govornega posredovanja, kot so govor, neverbalna komunikacija, pogovor in predstavitev, ter različne tehnike pisnega posredovanja, kot je prevajanje kratkega pisnega besedila. Pri tem upošteva medkulturne razlike in prilagaja svoje pisanje glede na ciljno občinstvo in kontekst.

Učitelj spremlja in preverja jezikovno kakovost in uspešnost sporazumevanja, na primer sodelovanje v skupini in vodenje skupinskega dela. Ocenjuje, v kolikšni meri dijaki izkoristijo svoje jezikovne in kulturne vire ter izkušnje za dosego medsebojnega razumevanja, dostop do znanja in širjenje svojega jezikovnega in kulturnega repertoarja. S temi priporočili dijaki razvijajo svoje zmožnosti posredovanja na način, ki je prilagojen njihovim potrebam in ciljem v poklicnem strokovnem izobraževanju.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Govorno posredovanje: različne oblike govornega posredovanja, kot so predstavitve, razlage in pogovori. Pri tem naj uporabljajo ustrezne govorne strategije, kot so jasnost izražanja, uporaba primerov in prilagajanje sporočila ciljnemu občinstvu.

67 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

Pisno posredovanje: pisne naloge, kot so povzetki, poročila in prevodi. Pomembno je, da dijaki pri pisanju upoštevajo strukturo besedila, jasno izražajo svoje misli in prilagajajo pisanje glede na ciljno občinstvo in kontekst.

Uporaba digitalnih virov: dijaki naj izkažejo svojo zmožnost uporabe e-slovarjev in drugih spletnih virov za iskanje in posredovanje informacij. To lahko vključuje naloge, kjer morajo poiskati določene informacije in jih predstaviti v razumljivi obliki.

Pisanje zapiskov: beležijo ključne informacije iz različnih virov in jih organizirano predstavijo. To je lahko del nalog, kjer morajo pripraviti povzetke ali poročila na podlagi prebranih ali slišanih vsebin.

Praktične naloge: dijaki uporabijo pridobljene veščine v realnih situacijah. To lahko vključuje simulacije, igre vlog ali druge aktivnosti, kjer morajo uporabiti svoje zmožnosti posredovanja informacij.

OPISNI KRITERIJI

Opisni kriteriji za posredovanje besedila:

- » uporaba posredovalnih strategij,
- » razumevanje izvirnega besedila,
- » prilagoditev vsebine glede na sporazumevalne potrebe naslovnika,
- » uporaba ustreznega besedišča,
- » jasnost in natančnost posredovanja,
- » ohranjanje pomena in načina izražanja,
- » kreativnost pri posredovanju,
- » kritično razmišljanje.

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Cilj učenja drugega jezika je postati govorec več jezikov in hkrati posrednik med več kulturami. **Raznojezičnost** je zmožnost posameznika, da se sporazumeva v več jezikih, izraža naklonjenost, odprtost ter spoštovanje do različnih jezikov in kultur. Raznojezičnost kot dinamičen jezikovni repertoar, ki ga dijak nenehno širi (Svet Evrope, 2011, str. 26), je razumljena kot stanje družbe in posameznika ter se šteje kot splošno sprejeta družbena norma pri poučevanju jezikov (Svet Evrope, 2011, str. 191). H gradnji sporazumevalne zmožnosti vsakega posameznika prispevajo znanje vseh jezikov in izkušnje z njimi. Raznojezična zmožnost zajema repertoar vseh jezikov, ki jih posameznik zna in uporablja, vključno z maternim oz. prvim jezikom ter preostalimi jeziki. Pri sporazumevanju je mogoče presegati meje med jeziki in v isti situaciji uporabljati različne jezike za posredovanje sporočila. Za razumevanje novih jezikov dijak uporabi znanje njemu znanih jezikov.

Učenje drugega jezika je neločljivo povezano s spoznavanjem kultur, kjer se ta jezik govori. **Medkulturnost** pomeni, da se s spoznavanjem drugih kultur dijak ozavešča o razumevanju "drugosti", prepoznava podobnosti in razlike s pomočjo znanih in neznanih kulturnih značilnosti ter spoznava univerzalne in specifične značilnosti jezikov in kultur. Ozavešča se o pomenu strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti, o bogastvu jezikovne in kulturne raznolikosti družbe oz. okolja, kjer živi, in v širšem okolju ter je pripravljen svojo večjezikovno ozaveščenost širiti z odprtostjo in radovednostjo (SEJO, 2023, str. 19).

Ključen je **večjezikovni pristop**, ki pomeni, da se učitelj pri načrtovanju in poučevanju pouka drugega jezika navezuje na učni jezik, materni jezik dijaka in druge jezike ter nejezikovne predmete. Pri usvajanju novega znanja učitelj izhaja iz dijakovega poznavanja jezikov in kultur.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Za razvijanje **raznojezične in medkulturne zmožnosti** priporočamo povezovanje in navezovanje na učne načrte slovenščine, tujega jezika (angleščina) in preostalih splošnoizobraževalnih ter strokovnih predmetov. Pri usvajanju novega znanja izhajamo iz obstoječega znanja jezikov in poznavanja kultur. Učitelj v svoj pouk vključi čim več jezikov in kultur ter je zgled raznojezičnega in medkulturnega govorca. Ta zmožnost se pri pouku razvija in spremlja, a ne ocenjuje, saj so merljivi vidiki te zmožnosti zajeti pri sprejemanju, interakciji in tvorjenju. Zato tu ni navedenih standardov znanja.

69 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

Za razvijanje raznojezične in medkulturne zmožnosti se pri pouku uporabljajo »pluralistični pristopi k jezikom in kulturam« (Candelier in drugi, 2017, str. 14). Poznamo štiri pluralistične pristope: medkulturni pristop, jezikovno prebujanje, medjezikovno razumevanje med sorodnimi jeziki ter integrirani didaktični pristop k različnim jezikom (Candelier in drugi, str. 14). V praksi poučevanja se ti pristopi dejansko lahko tudi prepletajo.

Medkulturni pristop obravnava pojave, ki se nanašajo na eno ali več kulturnih območij, in primerjavo med njimi. Osredotoča pa se tudi na razvijanje strategij v medkulturnih stikih.

Jezikovno prebujanje (ang. *awakening to languages*) vključuje razmeroma veliko število jezikov, tudi tistih, ki se jih v šoli ne poučuje; **medjezikovno razumevanje med sorodnimi jeziki** (ang. *intercomprehension*) je pristop, kjer gre za vzporedno primerjanje dveh ali več jezikov iz iste jezikovne družine. V ospredju so sprejemniške spretnosti, torej raven razumevanja in ne nujno aktivnega tvorjenja sorodnega jezika s pomočjo že znanega jezika.

Integrirani didaktični pristop k jezikom se usmerja v vzpostavljanje povezav med jeziki, ki se poučujejo na šoli z namenom njihovega lažjega usvajanja. Tako je prvi jezik oz. učni jezik izhodišče za učenje drugega jezika in prvega tujega jezika, oba jezika pa za učenje drugega tujega jezika itn. K temu pristopu prištevamo tudi medpredmetno povezovanje med nejezikovnim predmetom in drugim jezikom, to je »vsebinsko in jezikovno integrirano učenje« ali CLIL (ang. *Content and Language Integrated Learning*), tj. učenje nejezikovnih predmetov v drugem jeziku.

Za načrtovanje razvijanja raznojezične in medkulturne zmožnosti priporočamo uporabo **Referenčnega okvira za pluralistične pristope k jezikom in kulturam (ROPP)** (Candelier in drugi, 2017). Ta vsebuje opisnike, razdeljene na tri področja: znanje (vêdenje), stališča in spretnosti (gl. seznam opisnikov v prilogi https://aplikacija.un.zrss.si/api/gradiva/ROPP_opisniki_V2.xlsx). Za podrobnejšo predstavitev ROPPA gl. Kač, 2022, za primere raznojezičnih in medkulturnih dejavnosti gl. *Jeziki štejejo: priročnik dobre prakse, 2021, Večjezične dejavnosti v šoli in vrtcu: zbirka primerov iz prakse: projekt Jeziki štejejo (JeŠT), 2022, ter Pedagoški forum ZRSŠ ob evropskem dnevu jezikov*.

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

CILJI

Dijak:

O: se s spoznavanjem drugih jezikov ter primerjanjem teh z lastnim jezikom ozavešča o vrednosti in različnosti jezikov in identitet, tako za posameznika kot za jezikovno skupnost. Pri učenju drugega jezika uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega in prvega tujega jezika; zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi. Zaveda se podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri

70 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd.;

SC (1.1.3.1)

O: : spoznava kulture območij, kjer se govori drugi jezik, in se posebej posveča razumevanju dvojezičnosti v Sloveniji. Sprejema jo kot vrednoto in prepoznava njeno dodano vrednost. Ob tem primerja svojo kulturo s tujimi kulturami, kar mu pomaga razumeti pomen kulturne raznolikosti za posameznike in skupnosti. Zaveda se bogastva kulturne raznolikosti v družbi ter pomena strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih kulturnih okolij. S tem razvija zavesten odnos do lastne in tujih kultur, prepoznava svoja doživetja ter se uči vživeti v izkušnje drugih. Raznolikost opazuje in razume v svojem bližnjem in širšem okolju. Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja zanimanja in skrbi za druge;

SC (1.1.3.1 | 3.3.2.1)

O: razvija zavest o različnih prepričanjih, vrednotah in praksah različnih **poklicno-strokovnih** skupnosti ter zmožnost interpretacije in razprave o njihovih vidikih, pri čemer se zaveda lastnih pogledov in prepričanj, ki jih določa poklicno-strokovno okolje, iz katerega izhaja. Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjih in širših okoljih. Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju, pri čemer upošteva različne poglede, pogojene z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.

SC (3.3.1.2 | 2.2.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Ni standardov.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Raznojezično in medkulturno zmožnost dijak razvija s pomočjo avtentičnih virov in gradiv. Dejavnosti so v največji možni meri povezane s poklicnim/strokovnim področjem, npr. spoznavanje statusa določenega poklica v tuji državi, primerjava poklicnih standardov.

Kot enega izmed bolj avtentičnih načinov razvijanja te zmožnosti priporočamo dejanski stik s kulturo in jezikom v obliki **strokovne ekskurzije** ali **mednarodne izmenjave**. Z obiskom tuje države dijak spoznava osnovne geografske, umetnostnozgodovinske, gospodarske in druge stvarnosti, zlasti na svojem poklicnem/strokovnem področju. Pri tem razvija strategije pri soočenju s tujo kulturo, oblikuje vrednote in stališča do tuje in lastne kulture, razvija strpnost do drugačnega in drugega, ozavešča kulturne stereotipe in predsodke ter razvija zmožnost spreminjanja stališč in vrednot.

V stiku z domačimi govorci praktično uporablja tuji jezik (na splošnem in poklicnem/strokovnem področju), preizkuša strategije sporazumevanja ter ozavešča razlike pri sporazumevanju.

71 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

Na strokovni ekskurziji, mednarodni izmenjavi oz. v okviru projektov (npr. Erasmus+, e-Twinning) dijak poleg predmetnih ciljev lahko uresničuje tudi vrsto skupnih ciljev. Tukaj jih predlagamo s področja podjetnosti ter zdravja in dobrobiti:

- » potovanje in bivanje načrtuje v skladu z načeli trajnostnega razvoja (2.4.3.1) – področje trajnostnega razvoja;
- » pred potovanjem (ekskurzijo) načrtuje in oceni potrebna sredstva (5.2.5.1) – področje podjetnost;
- » na sami strokovni ekskurziji se prilagaja nepredvidenim spremembam (5.3.2.2) – področje podjetnost;
- » prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah (5.3.5.3) – področje podjetnost;
- » konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih (3.3.3.2) – področje zdravje in dobrobit.

Pri razvijanju raznojezične zmožnosti dijak pri pouku drugega jezika uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega in prvega tujega jezika; zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi (1.1.3.2). Pri razvijanju medkulturne zmožnosti spozna in primerja lastno z drugimi kulturami ter vzpostavlja odnos do njih (1.3.1.1). Zaveda se podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (1.1.3.1). Zaveda se in prepozna raznolikosti v ožjih (oddelek, vrstniki, družina) in širših okoljih (šola, lokalna skupnost, družba) (3.3.1.2). Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja zanimanja in skrbi za druge (3.3.2.1), prilagaja se nepredvidenim spremembam (5.3.2.2). Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, v družini, v šoli, v širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti (3.3.3.2). Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah (5.3.5.3).

SC (1.1.3.2) SC (1.1.3.1) SC (1.3.1.1) SC (2.4.3.1) SC (3.3.1.2) SC (3.3.2.1) SC (3.3.3.2) SC (5.2.5.1) SC (5.3.2.2) SC (5.3.5.3)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pisni izdelki:

- » poročila ali članki, ki primerjajo različne jezike in kulture,
- » dnevnik izkušenj iz mednarodnih izmenjav ali strokovnih ekskurzij, z opisom poklicnih dejavnosti in opažanj.

Ustni nastopi:

72 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » predstavitve o kulturnih značilnostih Italije, ki vključujejo osebne izkušnje, povezane s poklicnim/strokovnim področjem,
- » simulacije poklicnih situacij v drugem jeziku, kjer dijak uporablja strokovno terminologijo.

Projektno delo:

- » skupinski projekti, ki vključujejo raziskovanje in predstavitev kulturnih in jezikovnih razlik v poklicnem/strokovnem kontekstu,
- » organizacija in izvedba kulturnih dogodkov ali delavnic, kjer dijaki predstavijo tuje kulture in poklicne prakse.

Praktične naloge:

- » intervjuji z domačimi govorci drugega jezika,
- » uporaba drugega jezika v realnih poklicnih situacijah, npr. pri strokovnih ekskurzijah ali mednarodnih izmenjavah.

Digitalne vsebine:

- » ustvarjanje blogov, vlogov ali podcastov, kjer dijaki delijo svoje izkušnje in znanje o tujih jezikih, kulturah in poklicnih praksah,
- » sodelovanje v spletnih forumih ali skupinah, kjer se razpravlja o jezikovnih, kulturnih in poklicnih temah.

Samoevalvacija in refleksija:

- » redno pisanje refleksij o napredku pri učenju jezikov, spoznavanju kultur in poklicnih praks,
- » samoevalvacijski vprašalniki, kjer dijaki ocenjujejo svoje zmožnosti, napredek in poklicne kompetence.

OPISNI KRITERIJI

Z opisnimi kriteriji se spremlja napredek dijaka.

Dijak:

Raven A1:

» *Raznojezičnost:*

- » lahko prepozna in uporabi osnovne besede in fraze v tujem jeziku, povezane s poklicnim področjem;
- » primerja osnovne jezikovne strukture med maternim in drugim jezikom;
- » razume in uporablja osnovne izraze za opisovanje poklicnih dejavnosti.

73 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

» *Medkulturnost:*

- » prepozna osnovne kulturne značilnosti države in jih primerja z lastno kulturo;
- » razvija osnovno zavest o kulturnih razlikah in podobnostih;
- » zna uporabiti osnovne vljudnostne fraze in geste v drugem jeziku;
- » spoznava osnovne poklicne prakse in standarde v državi (Italija).

Raven A2:» *Raznojezičnost:*

- » uporablja preproste stavke in besedne zveze za opisovanje poklicnih dejavnosti in situacij;
- » zna primerjati osnovne slovnične strukture med maternim in drugim jezikom;
- » razume in uporablja osnovne strokovne izraze v drugem jeziku.

» *Medkulturnost:*

- » prepozna in opiše osnovne kulturne značilnosti države, povezane s poklicnim področjem;
- » razvija zavest o kulturnih razlikah in podobnostih ter zna uporabiti ustrezne vljudnostne fraze in geste;
- » zna primerjati kulturne prakse in običaje med lastno in italijansko kulturo;
- » razume osnovne poklicne standarde in prakse v državi (Italija) ter jih primerja z domačimi.

Raven B1:» *Raznojezičnost:*

- » uporablja bolj zapletene stavke in besedne zveze za opisovanje poklicnih dejavnosti in situacij;
- » zna primerjati slovnične strukture in besedišče med maternim in drugim jezikom ter prepoznava podobnosti in razlike;
- » razume in uporablja strokovne izraze in terminologijo v drugem jeziku.

» *Medkulturnost:*

- » prepozna in opiše kulturne značilnosti države, povezane s poklicnim področjem, ter jih primerja z lastno kulturo;
- » razvija globljo zavest o kulturnih razlikah in podobnostih ter zna uporabiti ustrezne vljudnostne fraze in geste v različnih situacijah;
- » zna analizirati in primerjati kulturne prakse in običaje ter razvija strpnost in spoštovanje do različnih kulturnih skupnosti;

74 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

» razume in primerja poklicne standarde in prakse v državi z domačimi ter zna uporabiti to znanje v poklicnih situacijah.

75 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

OBVEZNO

OPIS TEME

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti so ključne za učinkovito komunikacijo in vključujejo tri glavne komponente: jezikovno, sociolingvistično in pragmatično zmožnost. **Jezikovna zmožnost** pomeni znanje slovnice, besedišča, izgovarjave in pravopisa. Vključuje razpon jezika, ki obsega splošni jezikovni razpon s poudarkom na oblikoslovnih in skladenjskih prvinah ter obseg besedišča. Poleg tega vključuje nadzor jezika, ki zajema slovnično pravilnost, nadzor besedišča ter fonološki in pravopisni nadzor. **Sociolingvistična zmožnost** pomeni zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah, **pragmatična zmožnost** pa poznavanje načel jezikovne rabe, ki omogočajo, da so sporočila organizirana in strukturirana. Tema se prečno povezuje s preostalimi temami, saj se posamezni cilji vsebinsko prepletajo s cilji pri drugih temah in jih dodatno pojasnjujejo. Tema se prečno povezuje tudi s splošnoizobraževalnimi in poklicnimi ali strokovnimi cilji. Upoštevati je treba, da so posameznikove sporazumevalne jezikovne zmožnosti bogatejše v procesih sprejemanja kot tvorjenja.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Pri poučevanju sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti v nižjem poklicnem, srednjem poklicnem, srednjem strokovnem in poklicno-tehničnem izobraževanju je pomembno upoštevati različne didaktične pristope, ki temeljijo na Dodatku SEJO in drugih relevantnih virih. Učitelji naj prilagodijo vsebine glede na specifične potrebe in zmožnosti dijakov na različnih ravneh izobraževanja. Pri nižjem poklicnem izobraževanju naj bo poudarek na osnovnih jezikovnih zmožnostih, kot so osnovna slovnica, besedišče in izgovarjava. Pri srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju pa naj se vsebine razširijo na bolj kompleksne jezikovne strukture in specifično strokovno terminologijo. Učitelji naj uporabljajo akcijsko usmerjen pristop, ki dijake spodbuja k aktivni uporabi jezika v realnih situacijah. Poleg jezikovnih zmožnosti je pomembno razvijati tudi sociolingvistične in pragmatične zmožnosti. Dijaki naj se učijo, kako uporabljati jezik v različnih družbenih kontekstih in kako strukturirati svoja sporočila za učinkovito komunikacijo. To lahko vključuje analizo primerov iz resničnega življenja, diskusije in refleksijo o različnih komunikacijskih situacijah. Tema sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti naj se povezuje z drugimi predmeti in področji izobraževanja. Na primer, pri tehničnem izobraževanju naj se jezikovne vaje povezujejo s strokovno terminologijo in komunikacijskimi situacijami, ki so značilne za določeno stroko. Učitelji naj uporabljajo različne učne vire, kot so učbeniki, avdiovizualna gradiva, spletni viri in interaktivne tehnologije. To omogoča raznolikost pri učenju in prilagoditev različnim učnim stilom dijakov. Dijaki naj bodo spodbujeni k samostojnemu učenju

76 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

in refleksiji o svojem napredku. To lahko vključuje vodenje jezikovnih dnevnikov, samoocenjevanje in povratne informacije od vrstnikov.

JEZIKOVNA ZMOŽNOST

CILJI

Dijak:

O: razvija slovnično pravilno in ustrezno sporazumevanje. Zaveda se podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd.;

SC (1.1.3.1)

O: razvija besedišče, s katerim izraža in uresničuje osnovne sporazumevalne potrebe, in besedišče, povezano s splošnoizobraževalnimi ter **poklicnimi/strokovnimi** vsebinami. Spoznava strokovno terminologijo v italijanščini ter jo primerja s terminologijo v učnem jeziku ter v prvem tujem jeziku;

SC (1.1.2.1)

O: razvija spretnost pravilnega zapisovanja, pravilne rabe ločil in oblikovanja besedila. Zaveda se podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd.;

SC (1.1.3.1)

O: razvija pomensko ustrezno in razumljivo izgovarjavo, intonacijo, stavčni poudarek in besedni naglas.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

NPI

A1, MINIMALNI STANDARDI	A1, STANDARDI
• uporablja le najbolj preproste slovnične strukture iz obravnavanega nabora. Uporabljene strukture so le deloma pravilno tvorjene in ustrezno rabljene, sporočilo je večinoma razumljivo; • uporablja le najosnovnejše besedišče, povezano z obravnavanimi situacijami in zelo omejeno s splošnimi in poklicnimi/strokovnimi vsebinami. Besedišče je pomensko le deloma ustrezno; • razume glasove in stavčne poudarke v obravnavanih situacijah, vendar jih le deloma pravilno uporabi. Izgovarjava znanih besed je dokaj razumljiva, čeprav je opazen vpliv maternega in dodatnih jezikov na izgovarjavo, poudarek, ritem in intonacijo; • dokaj pravilno postavlja osnovna ločila. Zapisano pogosto vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake.	• uporablja preproste slovnične strukture iz obravnavanega nabora. Uporabljene strukture so večinoma pravilno tvorjene in ustrezno rabljene, sporočilo je razumljivo; • uporablja osnovno besedišče, povezano z obravnavanimi situacijami, splošnimi in poklicnimi/strokovnimi vsebinami. Besedišče je pomensko večinoma ustrezno rabljeno; • razume in uporablja glasove, stavčne poudarke in intonacijo v obravnavanih situacijah. Izgovarjava znanih besed je razumljiva, čeprav je lahko opazen vpliv maternega in dodatnih jezikov na izgovarjavo, poudarek, ritem in intonacijo; • dokaj pravilno postavlja osnovna ločila. Zapisano občasno vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake.

77 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

SPI

A2, MINIMALNI STANDARDI	A2, STANDARDI
• uporablja preproste slovnične strukture iz obravnavanega nabora. Čeprav dela napake, je sporočilo še razumljivo; • uporablja osnovno besedišče, povezano z obravnavanimi situacijami, splošnimi in poklicnimi/strokovnimi vsebinami. Besedišče je pomensko večinoma ustrezno rabljeno; • uporablja glasove italijanščine, stavčne poudarke in intonacijo v obravnavanih situacijah. Izgovarjava znanih besed je razumljiva, čeprav je opazen vpliv maternega in dodatnih jezikov na izgovarjavo, poudarek, ritem in intonacijo; • dokaj pravilno postavlja osnovna ločila. Zapisano vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake.	• razmeroma pravilno uporablja pogosto rabljene strukture, povezane z dokaj predvidljivimi situacijami. Dela manjše napake, vendar je jasno, kaj želi izraziti; • pravilno uporablja besedišče, povezano z znanimi, splošnimi ter poklicnimi/strokovnimi vsebinami in vsakdanjimi situacijami. Besedilo je pomensko ustrezno rabljeno; • uporablja intonacijo, stavčni poudarek in besedni naglas, pri čemer se lahko zazna vpliv drugih jezikov, kar pa ne otežuje razumevanja sporočila. Izgovarjava je na splošno razumljiva, čeprav še vedno napačno izgovarja posamezne glasove; • v povedi večinoma pravilno postavlja osnovna ločila. Zapisano vsebuje občasno pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake.

SSI/PTI

B1, MINIMALNI STANDARDI	B1, STANDARDI
• ustrezno in pravilno uporablja slovnične strukture in prvine. Občasno se pojavljajo spodrsaljaji, napake ali nepravilnosti v strukturi povedi, vendar večino napak zazna in jih popravi; • razume in večinoma ustrezno uporablja dovolj obsežno besedišče, da lahko govori in piše o večini splošnih in poklicnih/strokovnih vsebinah. Zna se izogniti ponavljanju, a včasih še išče ustrezne izraze; • govori razmeroma tekoče in razumljivo. Večinoma uporablja ustrezno intonacijo in besedni poudarek, čeprav se pri govoru pozna vpliv drugih jezikov, ki jih govori; • pri tvorjenju besedil večinoma dosledno uporablja oblikovne značilnosti besedilne vrste. Zapis in raba ločil sta večinoma pravilna, občasno se kaže vpliv maternega jezika.	• ustrezno uporablja nabor slovničnih struktur in prvin. Napake so redke in ne vplivajo na razumevanje; • razume in pravilno uporablja besedišče, povezano z znanimi, splošnimi ter poklicnimi/strokovnimi vsebinami in vsakdanjimi situacijami; • govori tekoče in razumljivo. Zna spreminjati intonacijo in pravilno poudarjati, da natančno pove to, kar želi. Občasne manjše težave s poudarkom, ritmom ali intonacijo ne vplivajo na razumljivost sporočila; • pri tvorjenju besedil dosledno uporablja oblikovne značilnosti besedilne vrste. Zapis in raba ločil sta pravilna, razen občasnih spodrsaljajev. To vključuje tudi pisanje strokovnih in poklicnih besedil.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri poučevanju jezikovne zmožnosti je pomembno upoštevati različne didaktične pristope:

- » Jezikovne zmožnosti lahko razvijamo s povezovanjem z drugimi predmeti in področji izobraževanja. Jezikovne vaje naj se povezujejo s strokovno terminologijo in komunikacijskimi situacijami, ki so značilne za določeno stroko.
- » *Učitelj naj uporablja različne učne vire in tehnologije*, kot so učbeniki, avdiovizualna gradiva, spletni viri in interaktivne tehnologije. To omogoča raznolikost pri učenju in prilagoditev različnim učnim stilom dijakov.
- » *Učitelj naj spodbuja samostojno učenje in refleksijo* o napredku. To lahko vključuje vodenje jezikovnih dnevnikov, samoocenjevanje in povratne informacije vrstnikov.

78 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » Preverjanje in ocenjevanje naj bo kontinuirano in naj vključuje različne oblike, kot so pisni in ustni testi, projektne naloge in praktične vaje. Povratne informacije naj bodo konstruktivne in usmerjene k izboljšanju jezikovnih zmožnosti dijakov.

Priporoča se, da se:

- » standarde za besedišče in slovnično pravilnost uporablja za preverjanje in ocenjevanje zmožnosti tvorjenja in interakcije;
- » standarde za pravopis pri pisnem izražanju in pisni interakciji.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Standardi znanja jezikovne zmožnosti so vključeni v spremljanje in vrednotenje zmožnosti tvorjenja, interakcije, posredovanja ter raznojezične in medkulturne zmožnosti.

Dijak izkaže znanje ustno, pisno in na druge načine v okviru vrednotenja celostne sporazumevalne zmožnosti v drugem jeziku, npr. fonološko ustreznost pri ustni predstavitvi, slovnično in pravopisno ustreznost pri pisnem izražanju, ustreznost besedišča pri posredovanju.

Pri izkazovanju znanja je pomembno uporabiti različne metode, ki omogočajo celovito oceno jezikovnih zmožnosti dijakov.

- » Pisni testi in naloge so klasična metoda ocenjevanja, ki omogoča preverjanje slovničnega znanja, besedišča in zmožnosti tvorjenja besedil. Naloge lahko vključujejo različne tipe vprašanj, kot so izbirni tip, dopolnjevanje, kratki odgovori in pisni sestavki.
- » Nastop in predstavitve omogočajo preverjanje in ocenjevanje izgovarjave, intonacije, tekočnosti govora in zmožnosti spontanega izražanja. Dijaki lahko pripravijo in predstavijo teme, povezane s splošnimi in poklicnimi vsebinami, kar omogoča vrednotenje njihovega besedišča in zmožnosti strukturiranja govora.
- » Projektne naloge spodbujajo dijake k uporabi jezika v praktičnih situacijah. To omogoča ocenjevanje njihove zmožnosti uporabe jezika v različnih kontekstih.
- » Simulacije in igre vlog dijakom omogočajo, da vadijo jezikovne zmožnosti v realnih situacijah. To pomaga pri ocenjevanju njihove zmožnosti prilagajanja jezika glede na situacijo in sogovornika.
- » Digitalna orodja, kot so spletne platforme za učenje jezikov, aplikacije za izboljšanje izgovarjave in interaktivne vaje, omogočajo raznolikost pri vrednotenju znanja. Učitelji lahko uporabljajo digitalne teste, kvize in druge interaktivne naloge za preverjanje in ocenjevanje znanja.
- » Dijaki lahko pripravijo avdio- ali videoposnetke svojih govornih nastopov, predstavitev ali dialogov. To omogoča ocenjevanje izgovarjave, intonacije in tekočnosti govora in omogoča učiteljem, da podajo podrobne povratne informacije.

79 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

OPISNI KRITERIJI

Dijak:

Raven A1

- » razume in uporablja preproste slovnične strukture. Uporabljene strukture so večinoma pravilno tvorjene in ustrezno rabljene, sporočilo je razumljivo;
- » razume in uporablja osnovno besedišče, povezano z obravnavanimi situacijami, splošnimi in poklicnimi/strokovnimi vsebinami. Besedišče je pomensko večinoma ustrezno rabljeno;
- » razume in uporablja glasove, stavčne poudarke in intonacijo v obravnavanih situacijah. Izgovarjava znanih besed je razumljiva, čeprav je lahko opazen vpliv maternega in dodatnih jezikov na izgovarjavo, poudarek, ritem in intonacijo;
- » dokaj pravilno postavlja osnovna ločila. Zapisano občasno vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake.

Raven A2

- » razmeroma pravilno uporablja pogosto rabljene strukture, povezane z dokaj predvidljivimi situacijami. Dela sistemske napake, vendar je jasno, kaj želi izraziti;
- » razume in pravilno uporablja besedišče, povezano z znanimi, splošnimi ter poklicnimi/strokovnimi vsebinami, in vsakdanjimi situacijami. Pri izražanju kompleksnejših misli ali ob neznanih tematskih področjih in v neznanih situacijah si še pomaga s parafraziranjem;
- » razume in uporablja intonacijo, stavčni poudarek in besedni naglas, pri čemer se lahko zazna vpliv drugih jezikov, kar pa ne otežuje razumevanja sporočila;
- » v povedi večinoma pravilno postavlja osnovna ločila. Zapisano lahko vsebuje pomanjkljivosti v izrazih, ki so dijaku manj znani.

Raven B1

- » ustrezno uporablja bogat nabor slovničnih struktur in prvin; napake so redke in ne vplivajo na razumevanje;
- » razume in ustrezno uporablja širok obseg besedišča pri razpravljanju o splošnih in medpredmetnih temah; pri tem uporablja sopomenke in parafrazira ter le redko išče ustrezne izraze; zna ustvarjalno uporabljati jezik;
- » govori in bere tekoče in razumljivo; zna spreminjati intonacijo in pravilno poudarjati, da natančno pove to, kar želi; občasne manjše težave s poudarkom, ritmom ali intonacijo ne vplivajo na razumljivost sporočila;
- » pri tvorjenju besedil dosledno uporablja oblikovne značilnosti besedilne vrste; zapis in raba ločil sta pravilna, razen občasnih spodrsrlajev.

80 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Dijak:

O: razvija zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Ni standardov (glej opisne kriterije).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri poučevanju sociolingvistične zmožnosti je ključno uporabiti različne didaktične pristope:

- » Vsebine se prilagodijo glede na specifične potrebe in zmožnosti dijakov na različnih ravneh izobraževanja. Pri nižjem poklicnem izobraževanju naj bo poudarek na osnovnih sociolingvističnih zmožnostih, kot so osnovne fraze za vzpostavljanje družabnih stikov in prepoznavanje različnih jezikovnih registrov. Pri srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju pa naj se vsebine razširijo na bolj kompleksne jezikovne funkcije in kulturne razlike. Pomembno je, da učitelji upoštevajo predznanje dijakov in postopoma uvajajo nove sociolingvistične elemente.
- » Aktivne metode učenja spodbujajo dijake k uporabi jezika v realnih situacijah. Učitelji naj vključujejo simulacije, igre vlog, projektno delo in druge aktivnosti. Dijaki lahko sodelujejo v simuliranih družabnih dogodkih, poslovnih sestankih ali kulturnih izmenjavah, kjer vadijo preklapljanje med različnimi jezikovnimi registri. Takšne aktivnosti jim pomagajo razvijati samozavest in tekočnost v uporabi jezika.
- » Pomembno je razvijati razumevanje kulturnih in družbenih kontekstov. Dijaki naj se učijo o različnih kulturnih normah, običajih in vrednotah. To lahko vključuje analizo primerov iz resničnega življenja, diskusije o kulturnih razlikah in refleksijo o lastnih izkušnjah. Učitelji naj dijake spodbujajo, da delijo svoje izkušnje in se učijo drug od drugega.
- » Tema sociolingvistične zmožnosti naj se povezuje z drugimi predmeti in področji izobraževanja. Pri tehničnem izobraževanju naj se jezikovne vaje povezujejo s strokovno terminologijo in komunikacijskimi situacijami, ki so značilne za določeno stroko. Učitelji naj

81 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

sodelujejo z učitelji drugih predmetov, da ustvarijo medpredmetne projekte, kjer dijaki uporabljajo sociolingvistične zmožnosti v različnih kontekstih.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak svojo sociolingvistično zmožnost lahko dokaže na različne načine. Pisni izdelki omogočajo preverjanje razumevanja in uporabe jezika v različnih kontekstih, kot so sestavki, poročila in pisma. Z ustnimi nastopi se preverja izgovorjavo, intonacijo, tekočnost govora in spontano izražanje. Projektne naloge spodbujajo uporabo jezika v praktičnih situacijah, od načrtovanja do izvedbe in predstavitve. Digitalno preverjanje vključuje interaktivne naloge za preverjanje znanja in spremljanje napredka. Portfelji so zbirke del, ki prikazujejo napredek skozi čas, vključno s pisnimi nalogami, projekti in refleksijami. Avdio- in videoposnetki omogočajo ocenjevanje govornih nastopov, izgovorjave in tekočnosti govora.

OPISNI KRITERIJI

Z opisnimi kriteriji se spremlja napredek dijaka.

Dijak:

Raven A1

- » enostavno in učinkovito vzpostavlja in vzdržuje družabne stike, kot so opravičevanje, povabila in odzivanje na povabila, pri čemer uporablja pogoste izraze in osnovne fraze. Dijak je sposoben prepoznati osnovne družbene norme in jih upoštevati v komunikaciji, tako v splošnih kot poklicnih situacijah;
- » ustrezno uporablja nevtralni jezikovni register in zazna razlike med nevtralnimi in neformalnimi registrom. Dijak se zaveda osnovnih razlik v uporabi jezika glede na formalnost situacije, tako v vsakdanjih kot poklicnih kontekstih.

Raven A2

- » uporablja širok razpon jezikovnih funkcij, pri čemer se zaveda pravil vljudnega sporazumevanja in najpomembnejših razlik v običajih, rabah, stališčih, vrednotah in prepričanjih. Dijak je sposoben vzpostaviti in vzdrževati družabne stike v različnih situacijah, vključno s poklicnimi;
- » ustrezno uporablja nevtralni jezikovni register in ločuje med nevtralnimi in neformalnimi registrom. Zaveda se razlik v uporabi jezika glede na formalnost situacije in jih ustrezno upošteva, tako v splošnih kot poklicnih kontekstih.

Raven B1

- » učinkovito vzpostavlja in vzdržuje družabne stike v različnih situacijah, pri čemer uporablja ustrezne izraze in fraze ter prilagaja jezik glede na formalnost situacije. Sposoben je preklapljati

82 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

med različnimi jezikovnimi registri in upoštevati kulturne razlike, tako v splošnih kot poklicnih kontekstih;

- » ustrezno uporablja različne jezikovne registre (formalni, neformalni, nevtralni) in preklaplja med njimi glede na kontekst in sogovornika. Zaveda se kulturnih razlik in pravil vljudnega sporazumevanja ter jih upošteva pri komunikaciji, tako v splošnih kot poklicnih situacijah.

PRAGMATIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Dijak:

- : razvija zmožnost izražanja misli na različne načine in sodelovanja v pogovoru;
- : razvija zmožnost vsebinsko natančnega in ustreznega izražanja;
- : razvija zmožnost tekočega izražanja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

NPI

A1, MINIMALNI STANDARDI	A1, STANDARDI
• preproste fraze le s težavo prilagaja konkretnim okoliščinam; • na podlagi pisne priprave in s pomočjo obširnih iztočnic oz. fraz pripoveduje ali kaj opiše; • v zelo preprosti in neposredni izmenjavi sporoči tisto, kar želi povedati, pri tem si pomaga tudi z nejezikovnimi sredstvi; • se izraža predvsem z v naprej naučenimi frazami in kratkimi stavki ter s posameznimi besedami, tako da lahko vzdržuje le zelo kratke izmenjave, pa še pri tem išče ustrezne izraze.	• preproste fraze prilagaja konkretnim okoliščinam; • s pomočjo preprostega seznama iztočnic pripoveduje ali kaj opiše; • v preprosti in neposredni izmenjavi sporoči tisto, kar želi povedati, tudi če ima omejeno količino podatkov; • se tekoče izraža, tako da lahko vzdržuje kratke izmenjave, čeprav še išče ustrezne izraze.

SPI

A2, MINIMALNI STANDARDI	A2, STANDARDI
• preproste fraze prilagaja konkretnim okoliščinam; • s pomočjo preprostega seznama iztočnic pripoveduje ali kaj opiše, pri čemer navede primer; • v preprosti in neposredni izmenjavi sporoči tisto, kar želi povedati, tudi če ima omejeno količino podatkov; • se tekoče izraža, tako da lahko vzdržuje kratke izmenjave, čeprav še išče ustrezne izraze.	• izražanje prilagaja vsakdanjim situacijam; • se izraža precej tekoče, da lahko tvori daljše besedilo, četudi z očitnimi premori; • v preprosti in neposredni izmenjavi sporoči tisto, kar želi povedati, tudi če ima omejeno količino podatkov; • se izraža precej tekoče, da lahko tvori daljše besedilo, četudi z očitnimi premori.

SSI/PTI

83 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

B1, MINIMALNI STANDARDI	B1, STANDARDI
• prilagaja slog in druga jezikovna sredstva (npr. besedišče, jezikovne strukture), da izrazi, kar želi povedati; kar želi povedati, zna izraziti s prilagajanjem sloga in drugih jezikovnih sredstev; • v pogovoru zna izbrati osnovna jezikovna/besedna in nejezikovna/nebesedna sredstva, s katerimi začne, konča in vzdržuje pogovor; • razmeroma ustrezno uporablja kohezivna sredstva za tvorjenje smiselnih in logičnih besedil; • v različnih situacijah izrazi bistvene točke in podrobne informacije ter stopnje gotovosti, prepričanosti in verjetnosti; • večinoma se tekoče in spontano izraža, občasno s krajšimi premori.	• se učinkovito izraža s prilagajanjem sloga in drugih jezikovnih sredstev; s preoblikovanjem izraženega se zna izogniti dvomnosti ali negotovosti; • v pogovoru zna izbrati raznolika jezikovna/besedna in nejezikovna/nebesedna sredstva, s katerimi učinkovito menjuje vlogi govorca in poslušalca; • ustrezno uporablja raznolika kohezivna sredstva za tvorjenje smiselnih in logičnih besedil; • tudi v zahtevnejših situacijah izrazi bistvene točke in podrobne informacije ter uporablja različne modalnosti za izražanje gotovosti, prepričanosti in verjetnosti; • izraža se tekoče in spontano, skoraj brez napora.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pragmatična zmožnost se nanaša na dejansko rabo jezika pri (so)oblikovanju besedila, tj. na dijakovo poznavanje načel jezikovne rabe, ki omogočajo, da so sporočila:

- » organizirana, strukturirana in urejena (»diskurzna zmožnost«),
- » uporabna za izvajanje sporazumevalnih funkcij (»funkcijska zmožnost«),
- » razvrščena v skladu z interakcijskimi in transakcijskimi poteki (»zmožnost načrtovanja«) (SEJO, 2023, 132–133).

Pri razvijanju pragmatične zmožnosti so pomembni naslednji vidiki:

- » razvijanje teme,
- » koherentnost in kohezivnost,
- » menjava vlog in načela sodelovanja,
- » izbiranje ustreznih sociolingvističnih prvin,
- » vsebinska natančnost,
- » tekočnost in
- » prožnost pri uporabi repertoarja (le na višjih ravneh, od B1 naprej)

Pri razvijanju pragmatične zmožnosti dijakov je pomembno, da se dejavnosti izvajajo postopoma in sistematično. Na začetku se dijaki osredotočajo na preproste, vsakodnevne situacije, kot so pozdravi, predstavitve in osnovne informacije o sebi. Učitelj naj uporablja kratke dialoge in vaje, ki vključujejo osnovno strokovno terminologijo. Ko dijaki pridobijo temeljno znanje, se dejavnosti postopoma nadgrajujejo z bolj zapletenimi situacijami, kot so opisovanje delovnih nalog, dajanje navodil in osnovno poročanje. Dijaki naj pripravijo kratka poročila, predstavitve ali pisma, povezana z njihovim poklicnim področjem.

84 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

V nadaljevanju se osredotočajo na bolj zapletene komunikacijske situacije, kot so poslovni sestanki, razgovori za službo in reševanje konfliktov. Učitelj naj organizira projektne naloge, kjer dijaki pripravijo in predstavijo teme, povezane z njihovim poklicnim področjem. Dijaki naj vadijo komunikacijo s strankami in sodelavci prek simulacij in iger vlog. Pomembno je, da razvijajo sposobnost prilagajanja jezika glede na situacijo in sogovornika ter uporabljajo ustrezno strokovno terminologijo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkaže znanje ustno, pisno in na druge načine v okviru vrednotenja celostne sporazumevalne zmožnosti v drugem jeziku, npr. kako zna začeti, vzdrževati in končati preprost pogovor (menjava vlog v okviru interakcije), kako je pisno besedilo vsebinsko zgrajeno (ali si ideje logično sledijo), povezano (z osnovnimi vezniki), kako zna navezati družbene stike z osnovnimi vljudnostnimi frazami.

Standardi znanja pragmatične zmožnosti so vključeni v spremljanje in vrednotenje zmožnosti tvorjenja, interakcije, posredovanja ter raznojezične in medkulturne zmožnosti.

OPISNI KRITERIJI

Opisni kriteriji za pragmatično zmožnost izhajajo iz standardov znanja in so vključeni pri spremljanju in vrednotenju zmožnosti tvorjenja, interakcije, posredovanja ter raznojezične in medkulturne zmožnosti.

Pri spremljanju **napredka** pri pragmatični zmožnosti si lahko pomagamo z naslednjimi kriteriji:

Dijak:

Raven A1

- » preproste fraze zna prilagoditi konkretnim okoliščinam, tako v vsakdanjih kot poklicnih situacijah;
- » s pomočjo preprostega seznama iztočnic pripoveduje ali opisuje, pri čemer navaja primere, ki so uporabni za vsakdanje in poklicne kontekste;
- » v preprosti in neposredni izmenjavi sporoči tisto, kar želi povedati, tudi če ima omejeno količino podatkov, pri čemer uporablja osnovne fraze in izraze;
- » tekoče se izraža, tako da lahko vzdržuje kratke izmenjave, čeprav še išče ustrezne izraze.

Raven A2

- » izražanje zna prilagoditi tudi v manj vsakdanjih situacijah, vključno s poklicnimi konteksti;
- » s pomočjo preprostega seznama iztočnic pripoveduje ali opisuje, pri čemer navaja primere, ki so relevantni za vsakdanje in poklicne kontekste;

85 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » v preprosti in neposredni izmenjavi sporoči tisto, kar želi povedati, tudi če ima omejeno količino podatkov;
- » izraža se precej tekoče, da lahko tvori daljše besedilo, četudi z očitnimi premori.

Raven B1

- » učinkovito se izraža s prilagajanjem sloga in drugih jezikovnih sredstev; s preoblikovanjem izraženega se zna izogniti dvoumnosti ali negotovosti, tako v splošnih kot poklicnih kontekstih;
- » v pogovoru zna izbrati raznolika jezikovna/besedna in nejezikovna/nebesedna sredstva, s katerimi učinkovito menjuje vlogi govorca in poslušalca;
- » ustrezno uporablja raznolika kohezivna sredstva za tvorjenje smiselnih in logičnih besedil;
- » tudi v zahtevnejših situacijah izrazi bistvene točke in podrobne informacije ter uporablja različne modalnosti za izražanje gotovosti, prepričanosti in verjetnosti;
- » izraža se tekoče in spontano, skoraj brez napora.

86 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Ahačič, K., Banjac, M., Baškarad, S., Belasić, I., Bergoč, Š., Bešter, J., Borota, B., Bratina, K., Brečko, B. N., Breznik, I., Brodnik, A., Čop, J., Gorenc, J., Gradišek, P., Grušovnik, T., Holcar, A., Jerko, A., Jurak, G., Klančnik, B., ... Zupan, B. (2024). *Skupni cilji in njihovo umeščanje v učne načrte in kataloge znanj* (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
https://www.zrss.si/pdf/skupni_cilji.pdf

Blatnik, K., Bratož, N., & Bratož, S. (2022). Pomen stališč učencev do angleščine za pouk v heterogenih razredih. *Revija za elementarno izobraževanje*, 15(3), 317–337.
<http://www.dlib.si/URN:NBN:SI:DOC-HLN5T31H>

Costley, K. C. (2015). Research supporting integrated curriculum: Evidence for using this method of instruction in public school classrooms.

Cross, R. (2012). Creative in finding creativity in the curriculum: The CLIL second language classroom. *The Australian Educational Researcher*, 39(4), 431–445.

Drake, S. M., & Reid, J. L. (2018). Integrated curriculum for the twenty-first century. In *International handbook of holistic education* (pp. 118–128). Routledge.

Gardner, R. C. (2007). Motivation and second language acquisition. *Porta linguarum*, 9–20.

Harmer, J. (2007). *The practice of English language teaching*. Pearson Longman.

Jensen, E. (2005). *Teaching with brain in mind*. Alexandria: ASCD.

Kač, L., Kreuh, N., & Šečerov, N. (2007). *Katalog znanja: drugi tuji jezik: do 270 ur: za izobraževalne programe srednjega poklicnega (SPI), srednjega strokovnega (SSI) in srednjega poklicno-tehniškega (PTI), pripravljene v skladu z Izhodišči (...), Ljubljana, MŠZŠ, CPI, SSSPI, 2001*. Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/lylkfm0>

Kako do spodbudnega in varnega učnega okolja? Odgovori na vprašanja in dileme iz prakse (bistveni poudarki iz priročnika Vključujoča šola), Zavod RS za šolstvo.
<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/36f8wgp>

Kokotsaki, D., Menzies, V., & Wiggins, A. (2016). Project-based learning: A review of the literature. *Improving schools*, 19(3), 267–277.

87 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

Marentič Požarnik, B. (2000). *Psihologija učenja in pouka*. Ljubljana: DZS.

Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. New York, NY: Newbury House.

Pavlič Škerjanc, K. (2010). Smisel in sistem kurikularnih povezav. V T. Rupnik Vec (ur.), *Medpredmetne in kurikularne povezave, Priročnik za učitelje* (str. 8–27). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2001). *Approaches and methods in language teaching*. Cambridge University Press.

Rubin, J. (1987). Learner strategies: Theoretical assumptions, research, history, and typology. V A. Wenden & J. Rubin (ur.), *Learner strategies in language learning* (str. 15–30). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Rutar Ilc, Z. (2019). Preventivna vloga pozitivnih psihosocialnih odnosov v šoli. *Šolsko polje*, 30(3/4), 143–167,. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/gchx21a>

Rutar Ilc, Z. (ur.) (2012) *Ugotavljanje kompleksnih dosežkov: preverjanje in ocenjevanje v medpredmetnih in kurikularnih povezavah, Priročnik za učitelje* (1. izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/r1uqo46>

Rutar Ilc, Z. (2005). Učnocijni in procesni pristop – izhodišče za didaktično prenovu gimnazij. V T. Rupnik Vec (ur.), *Spodbujanje aktivne vloge učenca v razredu* (str. 8–27). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Svet Evrope (2023). *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

Svet Evrope. (2011). *Skupni evropski jezikovni okvir za učenje, poučevanje, ocenjevanje*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.

Strmčnik, F. (1993). *Učna diferenciacija in individualizacija v naši osnovni šoli*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport.

Tomlinson, C. A. (2017). *How to differentiate instruction in academically diverse classrooms* (3. izd.). Alexandria: ASCD.

SPREJEMANJE

Zavod Republike Slovenije za šolstvo. (2023). *SEJO-Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (Spletna izd.). <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

TVORJENJE

Zavod Republike Slovenije za šolstvo. (2023). *SEJO-Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (Spletna izd.). <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

88 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

INTERAKCIJA

Zavod Republike Slovenije za šolstvo. (2023). *SEJO-Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (Spletna izd.)*. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

POSREDOVANJE

Zavod Republike Slovenije za šolstvo. (2023). *SEJO-Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (Spletna izd.)*. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

- » Ahačič, K., Lipovšek, F., Rot Gabrovec, V., Retelj, A., Šečerov, N., Pisnjak, M., Cajhen, S., Petek Ahačič, M., & Lešnik, M. (2017). *Primerjalni prikaz rabe jezikoslovnih izrazov pri pouku tujih jezikov v osnovnih in srednjih šolah: delovno gradivo za pripravljavce učnih načrtov, učbenikov in drugih učnih gradiv*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/li4ugon>
- » Candelier, M., Camilleri, A., Castellotti, V., De Pietro, J. F., Lőrincz, I., Meißner, F.-J., Noguerol, A., & Schröder-Sura, A. (2017). *ROPP, referenčni okvir za pluralistične pristope k jeziku in kulturam: zmožnosti in viri*. Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/j57niv0>
- » CROMO. 2007: *CROMO: Medkulturni čezmejni modul – dopolnilo Evropskemu jezikovnemu listovniku 15+*. Gradec/Trst/Ljubljana: Österreichisches Sprachen-Kompetenz-Zentrum, Agenzia Nazionale per lo Sviluppo dell'Autonomia Scolastica, Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mp2x96l>
- » Fidler, Soča (ur.), 2004: *Ja-Ling Comenius – Janua Linguarum – Vrata v jezike: Jezikovno in medkulturno uzaveščanje v osnovni šoli*. Priročnik za učitelje. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- » *Jeziki štejejo: priročnik dobre prakse* (1. elektronska izd.). (2021). Znanstveno raziskovalno središče, Annales ZRS; Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wz9gjbx>
- » Kač, L. (2022). Raznojezične učne ure so s pomočjo Referenčnega okvira za pluralistične pristope k jeziku in kulturam več kot samo učenje jezikov = Plurilingual lessons with the Framework of References for Plurilingual Approaches are more than only languages learning. V *Obrazi več-/raznojezičnosti: [znanstvena monografija]* (str. 107–130). Pedagoški inštitut. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/vh30eph>
- » Medkulturni in večjezični pristopi pri pouku, Gradivo z usposabljanja učiteljev, 26.10.2017, ZRSŠ, MIZŠ, <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/da41q9b> (11.10.2024).
- » Pedagoški forum ZRSŠ ob evropskem dnevu jezikov, prispevki učiteljev o izvedenih večjezikovnih in medkulturnih učnih dejavnostih, <http://www.zrss.si/evropski-dan-jezikov/> (11.10.2024).

89 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

- » Puklavc, Nada, Milka, Enčeva, Sabina, Mulej, 2006: *Evropski jezikovni listovnik za srednješolce v starosti od 15 do 19 let*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Založba Tangram.
- » *Večjezične dejavnosti v šoli in vrtcu: zbirka primerov iz prakse: projekt Jeziki štejejo (JeŠT)* (1. izd., str. 108). (2022). Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rmco26w>

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

Zavod Republike Slovenije za šolstvo. (2023). *SEJO-Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (Spletna izd.)*. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

90 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

PRILOGE

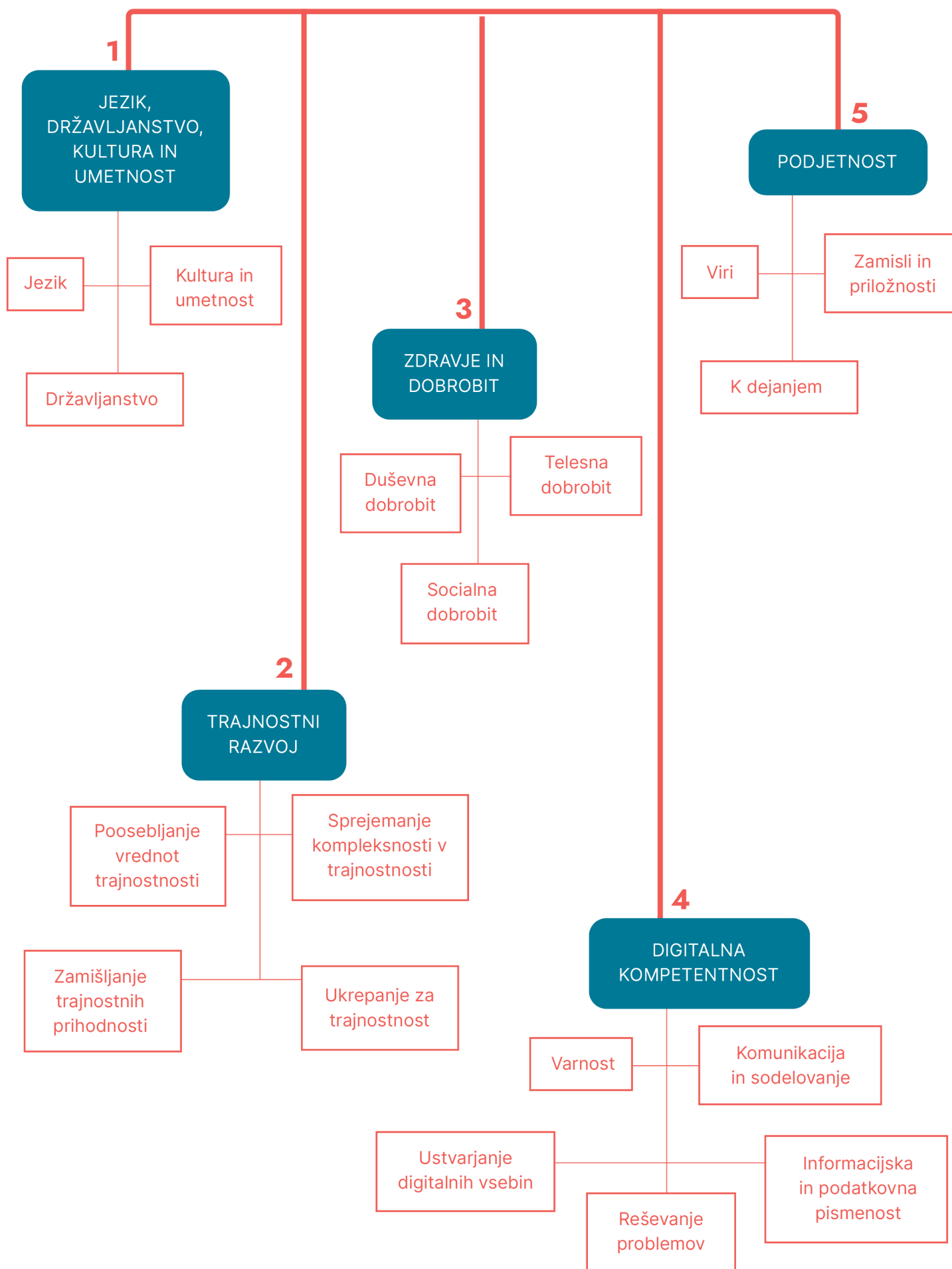
PRILOGE PO POGLAVJIH

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

» https://aplikacija.un.zrss.si/api/gradiva/Predlog_vsebin_NPI_SPI_SSI_PT1.docx

91 Izobraževalni programi nižjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | italijanščina kot drugi jezik

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega. itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družben položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznavna raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.) tako, da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepozna avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. 5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. 5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. 5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti. 5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). 5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). 5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. 5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidnim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. 5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. 5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. 5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. 5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. 5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.